

Verantwoording

Handleiding bij Maatwerk In de steigers,
15 thema's voor jongeren-bijbelstudie, catechese of clubwerk

© IBB 2011 – Amerongen

ISBN

Auteur: Marleen Ockels

Redactie:

Vormgeving:

Opmaak:

Omslag:

De geciteerde Bijbeltekst in deze uitgave is, tenzij anders vermeld, ontleend aan de NBV, © Nederlands Bijbelgenootschap 2004.

Inleiding

Beste jeugdleider, jeugdouderling, catecheet of jij die op wat voor manier dan ook actief bent in christelijk jeugdwerk,

Jeugdleiders zijn vaak bevlogen mensen. Ze vinden het heerlijk met jongeren op te trekken en hen te prikkelen om na te denken over hun leven, over God, over de toekomst en over hun medemensen. Jongeren zijn volop in ontwikkeling, zijn kritisch en vaak heel eerlijk. Jongeren zijn op de leeftijd waarop heel belangrijke keuzes worden gemaakt en meningen gevormd worden. Ze leren snel. Een mooiere groep om mee te werken is haast niet denkbaar. De andere kant is dat het werken met jongeren je bakken energie kost. Want met half werk kun je niet aankomen. De inhoud van je programma moet zoden aan de dijk zetten en ook nog boeiend zijn. En zelf heb je waarschijnlijk ook ideeën over wat je door zou willen geven in de periode dat de jongeren opgroeien van tieners tot volwassenen. En om zo'n programma iedere week of iedere 14 dagen weer uit je mouw te schudden is een hele klus.

Een aantal jaren terug was het mijn droom om op een toffe manier goed onderwijs te geven. Niet fragmentarisch bezig zijn, maar de jongeren op een bijbelse manier leren denken, ze mee te nemen naar wat God bezig is te doen in onze wereld, inzicht te geven in wat de Bijbel biedt, en tegelijk allerlei praktische handreikingen te doen. Het resultaat is de serie 'Maatwerk', 6 bijbelstudieboekjes, bedoeld voor de leeftijd van 12-18 jaar. De eerste 3 deeltjes zijn qua niveau gericht op de leeftijd vanaf 12 jaar, de overige op de leeftijd vanaf 15 jaar. Ze behandelen allerlei thema's die jongeren tegenkomen op school, thuis, in de kerk en in hun vrije tijd. Allerelei thema's die het verdienen om er samen in te duiken.

Wat deze serie uniek maakt

- * Verweven met al de onderwerpen komt de rode draad van Gods heilsgeschiedenis vanaf de schepping tot de doorstart naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde aan bod.
- * De boekjes bieden inzicht in hoe de Bijbel in elkaar zit en waar de diverse bijbelboeken globaal over gaan.
- * Per thema is er een 'tekst om in je hart te bergen', of beter nog 'to learn by heart', dus om uit het hoofd te leren.
- * Ieder onderwerp heeft een persoonlijke verwerking.

Hoofd, hart én handen komen aan de orde!

In deze handleiding vind je in het eerste gedeelte algemene tips voor het werken met jongeren. Vervolgens vind je per thema:

- * de leerdoelen;
- * programma- en spelsuggesties om het onderwerp in te weken of inkoppertjes te maken;
- * punten die extra aandacht verdienen;
- * extra's om te printen.

Ik wens je veel plezier en Gods zegen bij het gebruik.

Marleen Ockels

Inhoudsopgave

Tips & tricks

Orde

Feel @home

Never walk alone

blz

blz.

blz.

	Thema	Onderwerp	Bijbel		Blz
1	Verslaggevers uit de 1 ^e eeuw	Goed Nieuws	De 4 evangeliën	Bijbel	
2	Leven met pit	Licht & zout	Matteüs		
3	Signalen van het Koninkrijk	Wonderen & tekenen	Marcus		
4	Wie is Jezus - volgens jou?	De vraag van je leven	Lucas		
5	Anno Domini	Feiten en fabeltjes rondom Kerst	Johannes	Kerst	
6	Giga-geloof	Abraham	Genesis 12-25		
7	Gods leiding in jouw leven	Jozef	Genesis 37-50		
8	Eindelijk vrij!	Gered van slavernij	Exodus 1-18	Pasen	
9	Connected	Verbond	Exodus 19-slot		
10	Kritiek	In de woestijn	Numeri		
11	Brood, daar zit wat in	Manna?	Deuteronomium	Bijbel	
12	Stage lopen bij Jezus	Discipelschap	Evangeliën		
13	Op zoek naar bewijs	Getuige zijn	Handelingen 1	Pinksteren	
14	Religie of relatie	Wereldgodsdiensten			
15	Liever braaf dan slaaf	Drugs en andere verslavingen			

Orde???

De hele week ben je al druk geweest. Je werk vraagt 100% inzet, thuis heb je je zorgen en zorgjes, in de kerk hebben ze je ook nodig en nu is het alweer vrijdag en moet de club draaien.

Als het meezit heb je een brave groep, maar dat is zeldzaam. Meestal ervaart de jeugd zo'n clubavond als 'voor hen'. Ze willen gezelligheid en een beetje keet. 'Want keet is leuk.'

Aan jou de eer!

Niet iedereen is een natuurtalent in het houden van gezellige orde, en het is vaak een zoektocht hoe je de sfeer zo houdt dat er op een gezellige manier goed geluisterd kan worden naar elkaar.

Een paar tips:

Zoek van tevoren een moment rust om bij jezelf en God te komen. Bedenk dat jij een middel bent waardoor God tot zijn doel kan komen met de jongeren. Wees je daar van bewust. Het is Gods werk. Door de Heilige Geest zal God je toerusten voor je taak. Stel je daarvoor open en bid erom!

Probeer iedereen persoonlijk welkom te heten.

'People don't care how much you know until they know how much you care'. Een uitspraak van Theodore Roosevelt om aan te duiden dat iedereen graag persoonlijk gezien wil worden. Als je iedereen even gegroet hebt, in de ogen gekeken en even gevraagd hebt: 'Hoe is het met je?' dan is het verdere contact die avond veel gemakkelijker. Op de één of andere manier is er dan een lijntje met ieder van de groep.

Maak samen een paar vuistregels. Formuleer ze *positief!* Maak er een affiche van en hang die op tijdens de clubavonden.

Bv.: Als iemand aan het woord is, luisteren we en laten we die persoon uitspreken.

Of: We hebben respect voor elkaars mening.

Daar kun je elkaar vervolgens elkaar op aanspreken! Handhaaf die regels!

Pas ervoor om de controlerende schoolmeester of juf uit te gaan hangen. Dan kom je er niet. Grijp in *vóórd*at je boos bent. Spreek duidelijk uit waar je hinder van hebt zonder in een verwijtende sfeer te komen: 'Ik snap dat jouw onderwerp ook belangrijk is, maar ...'

Als er echt niet naar elkaar geluisterd wordt, spreek de jongeren er dan op aan dat het zo geen zin heeft om een gesprek te hebben. Een clubavond is geen verplichting. 'Ben je hier, dan verwachten we dat je meedoet.' Ga zeker niet harder praten of schreeuwen, zet niemand voor schut en zeg geen dingen waar je spijt van krijgt.

Is iemand herhaaldelijk een stoorzender, probeer dan onder 4 ogen duidelijk te maken wat je nodig hebt voor een gezellige avond voor iedereen. Lukt dat niet, dan is het beter zo iemand te schorsen voor een bepaalde tijd. Kom er in een persoonlijk gesprek op terug.

Heb je een belhamel in de groep, ga dan ook eens met de ouders praten. Zij kennen vaak de 'gebruiksaanwijzing'.

Kom je er niet uit, modder dan niet verder. Zoek iemand op die jou kan coachen (iemand uit het onderwijs bv.).

Troost:

Jongeren kunnen gek doen en luisteren tegelijk! Terwijl jij denkt dat ze alleen maar druk met zichzelf waren, blijken ze toch een hoop opgestoken te hebben.

Feel @home

Je thuis voelen is prettig voor iedereen en een belangrijke voorwaarde om zaken van de hemelse Vader over te brengen.

Welkom!

Zorg dat je ruimte in orde is vóór iedereen komt. Genoeg zitplaatsen, gezellige verlichting, een spelletje dat klaar staat. Een muziekje bij binnenkomst doet gelijk ontspannen aan.

Zingen & muziek.

Samen zingen zet de neuzen dezelfde kant op. Het helpt om de dagelijkse dingen even los te laten. En het kan je onderwerp vast warm zetten ...

Jongeren hebben ook vaak hun favoriete 'song'. Laat ze maar vertellen waarom ze een bepaald lied mooi vinden.

Als er in je groep geen goede begeleiding te vinden is, zou je iemand kunnen zoeken die je van dienst wil zijn. Een enkele gitaar doet wonderen.

Mmm ... iets lekkers.

Zorg dat er wat lekkers is. Jongeren kunnen daar bij toerbeurt ook zelf voor zorgen!

Relax-time.

Heel belangrijk! Zorg dat er altijd tijd voor is om samen te chillen. Jongeren hebben enorm veel met elkaar te delen. Chips en frisdrank mogen niet ontbreken!

Zó elkaar ontmoeten – daar kan Hyves niet tegenop.

“Never walk alone”

Misschien ben je een reuze-handige-slimme-8-potige-doe-het-zelver. Maar zelfs als je dat bent is het knap vermoeiend alles zelf te doen. Daarom de volgende tips.

Probeer een club of catechese altijd met zijn tweeën te draaien. Als de één de leiding heeft kan de ander de orde wat bewaken of kijken hoe iedereen er bij zit. Twee zien altijd meer dan één. Helemaal mooi is het als je samen kunt werken met een man en een vrouw.

Je jongeren:

De club is een dikke klus, maar vergeet niet om je jongeren te benutten.

Ze vinden het leuk om te helpen en een heleboel kunnen ze heel goed, zo niet beter dan jij.

Voorals het gaat om techniek zijn jongens overal voor te porren. En de meiden vinden het ook nog altijd leuk om ‘gastvrouw’ te zijn.

Jongeren kunnen zelf ook heel goed discussievragen bedenken of op zoek gaan naar bijbelse antwoorden.

Bekijk of er in je groep jongelui zijn die dat leuk vinden en coach ze in het doen van bijbelstudie – voor hen leerzaam en de groep reageert vaak heel goed!

Bidders:

Jij kunt de voorbereiding doen en zorgen dat alles goed georganiseerd is, maar het werk in de harten is niet te regelen. Vraag een paar mensen of ze steevast willen bidden voor de club/groep. Informeer ze als je verwacht dat een avond moeilijk zal zijn. En vertel hun ook de zegeningen!

Expert:

Soms heb je een onderwerp dat je boven je pet gaat, maar toch wel graag wilt behandelen. Ga dan op zoek naar iemand die meer weet over dat onderwerp dan jij. Zij vinden het vaak leuk om iets door te kunnen geven aan jongeren. De jongeren vinden het leuk een ‘expert’ te horen. En jij hebt het even makkelijker en kunt rustig de gesprekken bijsturen.

Maak wel goede afspraken over hoe je zo’n avond indeelt.

God doet het werk ...:

Soms is het zwaar ploegen in het jeugdwerk. Veel transpiratie.

Paulus zegt: ‘Je hebt iemand die plant, iemand die begiet. Maar God moet de groei geven.’

God belooft dat zijn woorden nooit terugkeren zonder effect te hebben gehad op mensenlevens. Houd je daaraan vast.

‘Zoals regen of sneeuw neerdaalt uit de hemel en daarheen niet terugkeert
zonder eerst de aarde te doordrenken, haar te bevruchten en te laten gedijen,
zodat er zaad is om te zaaien en brood om te eten –
zo geldt dit ook voor het Woord dat voortkomt uit mijn mond:
het keert niet vruchteloos naar Mij terug,
niet zonder eerst te doen wat Ik wil en te volbrengen wat Ik gebied.’

Jesaja 55:10,11

Succes!

Onderwerp: De 4 evangeliën.

Bijbelboek: Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes.

Rode draad: Nadat Jezus naar de hemel was gegaan ontstond van lieverlee de behoefte om de verhalen verder te vertellen en vast te leggen ten behoeve van andere mensen.

Doel: Inzicht krijgen in het ontstaan van, en de verschillen en overeenkomsten tussen de vier evangeliën.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen.
Lied zingen/bidden.

2. Introductie:

1^e ronde:

Geef 3 mensen uit je groep een kaartje met dezelfde naam van een algemeen bekend en spraakmakend persoon (bijvoorbeeld uit politiek of showbizz). Ze mogen van elkaar het kaartje niet zien en niets overleggen (stuur maar iemand van de leiding mee ter controle).

Om beurten komen ze binnen en moeten in één minuut zonder de naam te noemen duidelijk maken wie er op het kaartje staat.

De groep krijgt instructie om niet hardop te gaan raden voordat alle 3 de 'getuigen' hun woordje gedaan hebben.

Vervolgens mag natuurlijk geraden worden om wie het ging.

► Maak duidelijk dat iedere getuige een andere invalshoek had en dus ook op een andere manier zijn verhaal deed.

2^e ronde:

Geef opnieuw 3 mensen uit je groep een kaartje, met de naam van een ander algemeen bekend en spraakmakend persoon, met als toevoeging voor welk publiek ze spreken.

De 1^e richt zich bijvoorbeeld tot een kleuterklas.

De 2^e persoon is verslaggever van het NOS journaal.

De 3^e persoon richt zich tot een groep mensen die helemaal van niets weten over die persoon, bijvoorbeeld een groep Chinezen.

Ze mogen ook nu van elkaar het kaartje niet zien en niets overleggen (controle door de leiding). Om beurten komen ze binnen en moeten in één minuut zonder de naam te noemen duidelijk maken over wie het gaat. De groep krijgt opnieuw de instructie om niet hardop te gaan raden voordat alle 3 de 'getuigen' hun woordje gedaan hebben.

Vervolgens mag weer geraden worden om wie het ging.

► Maak duidelijk dat je doelgroep mede bepaalt hoe en wat je vertelt over je persoon.

Zo zijn ook de 4 evangeliën door 4 verschillende mannen geschreven, met een verschillende doelgroep en een verschillende invalshoek.

Maar samen bieden ze je een prachtig zicht op de meest spraakmakende Man aller tijden!

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Bij **kroongetuigen**: 3 momenten dat met name Petrus, Johannes en Jakobus erbij waren, zijn:

Lucas 9:28-36

De verheerlijking op de berg.

Matteüs 26:36-46

Jezus' gebed in Getsemané.

Johannes 20:4-10

Petrus en Johannes waren ooggetuigen van het lege graf.

Vaak probeert men de verschillen die er zijn tussen de vier evangeliën aan te voeren als argument dat de Bijbel fouten bevat en dus onbetrouwbaar is.

Maar je kunt het ook omkeren. Als de vier mannen exact hetzelfde verhaal hadden genoteerd, was het ongeloofwaardiger geweest. We hebben immers bij de introductie gezien dat 3 mensen 3 verschillende verhalen vertellen. En het maakt ook uit voor wie je jouw verhaal schrijft.

Dankzij deze 4 beschrijvingen kunnen we het verhaal van Jezus door verschillende ogen zien. Alsof 4 afzonderlijke bewakingscamera's de situatie hebben vastgelegd.

Een voorbeeld van een verhaal dat 4 keer beschreven wordt is de spijziging van de vijfduizend:

Matteüs 14:13-21;
Marcus 6:32-44;
Lucas 9:10b-17;
en Johannes 6:1-15.

Uit het feit dat het 4 keer beschreven wordt, kun je sowieso afleiden dat deze gebeurtenis veel indruk heeft gemaakt. Logisch natuurlijk.

Johannes geeft minder feitelijkheden, misschien te verklaren uit het feit dat hij de geestelijke betekenis belangrijker vindt. Ook schrijft hij 30 jaar later. Dan kijk je anders naar een geschiedenis dan wanneer je er nog dichterbij leeft. Hij is de enige die er het verdiepende verhaal aan vastknoopt over het Brood des Levens; zie Johannes 6:22-59.

Een voorbeeld van grote verschillen in de beschrijving van hetzelfde verhaal is te vinden in de beginjaren van het leven van Jezus op aarde. Je kunt de jongeren zelf de verschillen laten opzoeken. Deel de groep in vieren, laat ieder groepje vanuit één evangelie samenvatten wat er bekend is over de eerste 20 jaar van Jezus' leven. Neem maximaal 3 minuten hiervoor, want 'Groep Marcus' en 'Groep Johannes' zijn snel klaar! Zet die gegevens samen in een schema zoals te vinden is in bijlage 2b. Zorg dat je dat schema van tevoren overgenomen hebt op een groot vel papier/whiteboard.

Wat direct opvalt:

- Over de beginjaren is weinig geschreven. Toen viel Jezus ook nog niet erg op. Op zijn 30^e levensjaar trad Hij naar buiten. Je moest echt gaan navragen bij insiders, wilde je achter de feiten komen. Lucas heeft dat gedaan; zie Lucas 1:1-4. Je ziet bij hem dan ook alle feitjes op een rij. Ook data geeft hij bijvoorbeeld aan: Lucas 3:1.
- Voor Matteüs is het belangrijk dat Jezus nazaat is van koning David en van Abraham, en dus recht heeft op de troon van David, maar ook heeft Hij recht op de wereld. Zie Matteüs 1:1. Hij schrijft vaak: 'zoals gesproken is door de profeet', enz. Matteüs maakt duidelijk dat Jezus de Messias/Verlosser is waarop Israël wacht.
- Marcus heeft een snelle weergave gemaakt.
- Johannes is overduidelijk meer gefocust op de goddelijke oorsprong van Jezus Christus, want dat werd ontkend aan het eind van de 1^e eeuw.

Bij de bespreking van de afzonderlijke bijbelboeken wordt op deze verschillen nog teruggekomen.

De slotopdracht om een bijbelboek uit te zoeken en te gaan lezen is geen kleintje. Vraag welk bijbelboek de jongeren denken te gaan lezen. Voor wie wat minder graag lezen, is Marcus een tip. Zeg dat je er de volgende keer op terugkomt hoe het bevallen is. Niet vergeten natuurlijk!

- 4. Tekstkaartjes uitdelen:** in bijlage 2 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'. Leg uit dat het heel helpend is in je leven als je bijbelteksten uit je hoofd kent. In het Engels zeg je dan: 'to learn by heart'. Door een bijbeltekst uit je hoofd te leren komt deze een laagje dieper te zitten.
- 5. Afsluiting:** dank samen voor de veelzijdige beschrijving van Jezus' leven. En dank voor het feit dat het verhaal vastgelegd is.

Om op te letten:

De Bijbel wordt vaak als onbetrouwbaar weggezet.

Maar veel geschiedenisverhalen die overal voor zoete koek geslikt worden, zijn op minder documentatie gebaseerd dan de bijbelse geschiedenis.
We kunnen echt goed met onze Bijbel voor de dag komen!

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* 2 x 3 kaartjes met de naam van een spraakmakend persoon.

Onderdeel 3 – bespreking van de studie

Als de opdracht van een voorbeeld van grote verschillen gedaan wordt, dan zijn pennen, papier en een whiteboard of groot vel papier + stift nodig. Neem van tevoren het schema over uit bijlage 1b.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn te printen met behulp van bijlage 2.

Bijlage 1

	Matteüs	Marcus	Lucas	Johannes
Inleiding			1: 1-4 Alles zorgvuldig nagegaan!	1:1-18 Oorsprong van Jezus.
Aankondiging geboorte van Johannes		--	1:5-25	
Aankondiging geboorte van Jezus		--	1:26-38	
Bezoek van Maria aan Elizabeth		--	1:39-56	
Geboorte Johannes		--	1:57-80	
Geslachtsregister van Jezus	1:1-17 Vanaf Abraham; de lijn van Jozef.	--	3:23-38 Vanaf Adam; de lijn van Maria.	
Geboorte van Jezus	1:18-25	--	2:1-7	
Herders & engelen		--	2:8-21	
Opdragen van Jezus		--	2:22-38	
Wijzen uit het oosten	2:1-12)	--		
Vlucht naar Egypte	2:13-15) politieke	--		
Kindermoord in Betlehem	2:16-18) situatie	--		
Terugkeer naar Nazaret	2:19-23	--	2:39,40	
12-jarige Jezus in de tempel		--	2:41-52	
Johannes de Doper	3:1-12	1:1-8	3:1-17	1:19-28
Doop van Jezus	3:13-17	1:9-11	3:21,22	-
Verzoeking in de woestijn	4:1-11	1:12,13	4:1-13	-
Getuigenis van Johannes de Doper	-	-	-	1:19-34 Deze is de Zoon van God!

Bijlage 1b

	Matteüs	Marcus	Lucas	Johannes
Inleiding				
Aankondiging geboorte van Johannes				
Aankondiging geboorte van Jezus				
Bezoek van Maria aan Elizabeth				
Geboorte Johannes				
Geslachtsregister van Jezus				
Geboorte van Jezus				
Herders & engelen				
Opdragen van Jezus				
Wijzen uit het oosten				
Vlucht naar Egypte				
Kindermoord in Betlehem				
Terugkeer naar Nazaret				
12-jarige Jezus in de tempel				
Johannes de Doper				
Doop van Jezus				
Verzoeking in de woestijn				
Getuigenis van Johannes de Doper			-	

Bijlage 2

<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>	<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>
<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>	<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>
<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>	<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>
<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>	<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>
<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>	<p>Jezus heeft nog veel meer wondertekene voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.</p> <p><i>Johannes 20:30,31</i></p>

2. Licht & zout

Leven met pit

Onderwerp: Leven als Christen in de wereld.

Bijbelboek: Matteüs.

Rode draad: Christus wil in en door ons leven.

Doel: Laten ontdekken dat Jezus van ons verwacht dat we echt anders zijn dan de rest van de wereld. En laten zien dat dit niet op eigen kracht kan.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Zeg er verder nog niks over, maar zet extreem smakeloze en extreem pittige hapjes en koekjes op tafel. Bijvoorbeeld toastjes met kaas en sambal; stukjes zoutloze matzes met zoutloze kaas; bak een cake zonder suiker maar, zo je durft, met (veel) zout - bak de cake goudgeel door middel van een lepel custard; extra gepeperde en gezouten chips (extra eroverheen strooien).

Nodig uit om er lekker van te eten. De reacties komen vanzelf.

Wil je het nog wat extremer hebben? Laat dan twee van je jongeren deze snacks klaarmaken.

Intussen kun je terugkomen op de opdracht van hoofdstuk 1: het lezen van een evangelie. Wat zijn de ervaringen?

Tip: zorg voor voldoende frisdrank. Van zout krijg je dorst!

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Kenmerken van zout:

In de tijd van de Bijbel was het zeldzaam

Het voorkomt bederf

Het is smaakmakend

Je krijgt er dorst van!

Het was een onmisbaar onderdeel van de offers

Het was een teken van trouw en vriendschap

Bij het zoeken naar punten uit Matteüs 6 – doe dit in de vorm van een ‘stille discussie’

Je mag opschrijven wat je bevindingen zijn met betrekking tot de vraag: Waarin moeten we anders zijn dan anderen? Dat kan op een whiteboard, schoolbord of groot vel papier op tafel.

Reageer met blauwe of zwarte stiften. Neem daar ongeveer 5 minuten voor.

En laat de jongeren daarna met een rood/oranje stift reageren bij punten die lastig zijn of niet haalbaar (in rood/oranje) -3 à 5 minuten.

Bespreek daarna kort wat er opvalt.

Bij ‘Is dit een onmogelijke opdracht???’

Als we Matteüs 5-7 als Wet toepassen op ons leven redden we het beslist niet.

De Tien Geboden zijn al zwaar, laat staan de regels uit de Bergrede. Die vragen het uiterste van een mens.

Als we eerlijk zijn, weten we dat we het niet kunnen. Dat mag ons ertoe brengen om Jezus' offer te aanvaarden. Dan komt Hij door zijn Geest in ons wonen en helpt ons anders te leven.

De liefde is ook de vervulling van deze wet.

Bij: Tot slot een doordenkertje: smaakmaker zijn in je omgeving, hoe gaat dat het beste?

Het is natuurlijk én/én: je inspiratie opdoen in de geloofsgemeenschap en daarna de wereld in!

Een vervolgvraag is: Wat is het makkelijkst? Wat maakt de wereld ingaan moeilijk?

Dit is een belangrijk gesprek om mee te nemen in een kringgebed.

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 1 vind je een pagina met de ‘Tekst om in je hart te bergen’.

5. Afsluiting: Belijd samen dat we als mensen erg tekort schieten. Dank voor de vergeving. En bid om pit!

Info:

Zout:

De uitdrukking 'brood en zout eten' wijst op trouw. Zout is het oude symbool van vriendschap (ook bij de Grieken). Bij een maaltijd waarmee een verbond of vriendschap bezegeld werd, ontbrak nooit zout; pas het 'zoutverbond' gold als onverbreekbaar (vgl. 2 Kronieken 13:5 ; Numeri 18:19).

Hieruit kunnen we het gebruik van zout bij de offers verklaren.

In het spijsoffer (Leviticus 2:11-13) mocht het zout niet ontbreken. Volgens Leviticus 2:13 was elk spijsoffer een vernieuwing van het door God met Israël gesloten verbond.

De onmiddellijk volgende woorden 'bij al uw offers zult gij zout offeren' slaan niet alleen op de spijsoffers. Ook dieroffers werden met zout bestrooid (Ezechiël 43:24 Marcus 9:49).

Daarom was er in de tempel altijd zout op voorraad (Ezra 6:9; 7:22).

Gehenna:

Zie Matteüs 5:22,29,30. Gehenna is een Grieks woord dat in het Nederlands soms wordt vertaald als hel. Het is afgeleid van de naam van het smalle, rotsachtige vallei ten zuiden van [Jeruzalem](#). Tijdens de regering van koning [Salomo](#) werd in de vallei [Moloch](#) vereerd met het brengen van kinderoffers ([1 Koningen](#) 11:7). Het betrof hier eerstgeboren kinderen die levend in het vuur werden gegooid. God noemt dit een gruwel.

Om die reden werd het later de plaats waar vuilnis werd verbrand. Afval, vuil en lijken van dieren en verachte misdadigers werden geworpen in het [vuur van gehenna](#), ofwel het [Dal van Hinnom](#). Al wat in dit dal werd geworpen, werd door vuur vernietigd.

Om op te letten:

De Bergrede verleidt ons soms tot het leggen van een te hoge lat voor onszelf. Dat is niet de bedoeling. Dat leidt ertoe dat je je altijd schuldig voelt of de Bijbel maar naast je neerlegt, omdat het toch niet haalbaar is. Laat heel duidelijk zijn dat alleen door Jezus de Wet vervuld is - ook de Bergrede. Alleen door Jezus leven in ons (de Heilige Geest), zullen we worden zoals Hij. Het gaat om een proces (heiliging). De uitdaging is dus om dicht bij Jezus te leven.

Nodig:

Onderdeel 2 - introductie

Flauwe en pittige hapjes, voldoende frisdrank

Onderdeel 3 – de studie

* Een white-board of flap-over of grote vellen papier met genoeg stiften in blauw en rood.

Onderdeel 4 – tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Onderwerp:	Wonderen & tekenen
Bijbelboek:	Marcus
Rode draad	Jezus liet in zijn bestaan op aarde signalen zien van het Koninkrijk dat komt.
Doel:	Zicht krijgen op de functie en betekenis van wonderen en tekenen Nadenken over wonderen en tekenen vandaag.

Programmasuggestie:

Vooraf: *Tekenen & wonderen* is een pittig en ook wel controversieel onderwerp. Bedenk van tevoren welke meningen je uit de groep verwacht en neem de studie van tevoren goed door!

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie

Vraag naar de berichten van deze dag/week. Eventueel met behulp van de krant. Wat gebeurt er in de wereld? Stuur hierbij aan op de narigheid. (Dat is natuurlijk niet zo leuk, maar we eindigen uiteindelijk positief.)

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Trucjes?

Belangrijk is dat de tekenen en wonderen niet trucjes zijn van Jezus om even zijn macht te laten zien. Hij *doet* geen trucjes, Hij **is** almachtig. De dingen die gebeuren, horen gewoon bij Hem en zijn Koninkrijk. Net als Zijn liefde.

Zijn almacht en liefde waren buiten ons zicht geraakt door de zonde, maar Jezus liet ze zien.

Zwijgen over wonderen

Jezus wilde niet altijd dat er over Zijn wonderen gepraat zou worden. Mensen zijn gek op sensatie. Dat kon de aandacht afleiden van wat Hij werkelijk kwam doen. Ook nu is dat nog zo. Het gaat om de verlossing – het kruis van Jezus. Het grootste wonder en grootste teken aller tijden. Misschien leuk om te weten - de laatste letter van het Hebreeuwse alfabet, de tav, betekent kruis én teken!

Wonderen en tekenen nu

Sommige theologen zeggen dat wonderen en tekenen alleen in de periode van Handelingen aan de orde waren. Die tijd zou nu voorbij zijn. De werkelijkheid is anders. Met name in gebieden waar het evangelie voor het eerst verkondigd wordt, gebeuren er bijzondere dingen. Daar zijn de wonderen ook bijzonder functioneel, omdat er terrein gewonnen moet worden voor Gods Koninkrijk.

Ook rondom opwekkingsbewegingen gebeuren bijzondere dingen op het gebied van genezing en bevrijding. Ook daar manifesteert zich duidelijk Gods Koninkrijk.

In doorsnee kerken gebeurt veel minder. Misschien is een verklaring dat het hier minder nodig is, omdat je met z'n allen al *in Gods Koninkrijk* bent. De vrucht van de Geest en de liefde onder elkaar mag hier een signaal zijn van Gods Koninkrijk.

Maar ook hier mag er gebed zijn voor de zieken en mensen met problemen.

Onverhoorde gebeden.

Soms/vaak doet God geen wonder! Soms beantwoordt God onze gebeden om een wonder met een "NEE".

Een deel van het antwoord is dat we in een gebroken wereld leven en dus sterfelijk zijn.

Maar het volledige antwoord weten we niet. Daar moeten we dan geen mooie smoesjes op bedenken.

We kennen Gods agenda niet.

Wel weten we dat Hij uiteindelijk alles eraan doet meewerken om de Here Jezus zichtbaar te laten zijn in ons leven (Romeinen 8:28,29)

En soms moeten we zelf het wonder zijn!

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 1 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting:

Vat nog even samen wat er geleerd is vanavond – bij dit onderwerp komt al gauw de aandacht op onze eigen situaties te liggen, terwijl wonderen en tekenen signalen zijn van *Gods* Koninkrijk! Juist voor mensen die Hem nog niet kennen is dat belangrijk!

Vraag of je jongeren tekenen van het Koninkrijk herkennen waar je samen voor kunt danken!

Vraag of er situaties zijn waar een teken of wonder nodig is. Leg die dingen samen voor aan God. Kom er ook op terug!

Om op te letten:

Soms zijn er grote vragen, diep verdriet of ernstige teleurstellingen omdat God niets deed in en bepaalde situatie. Wees alert of dit speelt bij één van je jongeren.

Geef geen goedkope antwoorden. Maar geef wel aan dat God te vertrouwen is!

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* De krant van vandaag met tekstmarkers.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Bijlage 1

<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>	<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>
<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>	<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>
<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>	<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>
<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>	<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>
<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>	<p>De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.</p> <p><i>Marcus 10:45</i></p>

4. De vraag van je leven

Wie is Jezus – voor jou?

Onderwerp: Wie is Jezus voor jou?

Bijbelboek: Lucas

Rode draad Lucas geeft de feiten weer over Jezus leven. Aanvaarden we Hem?

Doel: Komen tot eerlijk besef: of Jezus was een bedrieger of Hij was/is werkelijk de Zoon van God.

Vooraf: Belangrijk is een open sfeer, waarin iedereen kan zeggen wat hij/zij van Jezus vindt. Er moet vrijheid zijn om naar Jezus te kijken. Wie is Hij? Wie is Hij voor mij?

Omdat met dit onderwerp het geloof in Jezus staat of valt, is het goed om voorbede te vragen.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen

Lied zingen/bidden

2. Je kunt kiezen uit de twee onderstaande ideeën, maar je kunt ze ook combineren.

Introductie 1- 2 minuten

Een gezichtsbedroggrapje. Print bijlage 1 uit. Vraag je jongeren 30 seconden geconcentreerd naar de vier kleine stipjes in het midden van de tekening. Kijk daarna naar een witte kale muur. Wat zie je?

We gaan het vandaag hebben over Jezus. Maar niet over een schimmige figuur. We gaan kijken wat Hij zei over Zichzelf en wat zijn leerlingen over Hem zeiden.

(N.B. De oorzaak van het feit dat we deze figuur op de wand zien, is dat de kegeltjes in onze ogen moe worden van het geconcentreerde kijken).

Introductie 2- 10 minuten

Wie zijn belangrijk op het wereldtoneel? Wie hebben grote invloed? Wie staat in de belangstelling?

Politieke kopstukken, staatshoofden, idolen of wie zich op dat moment er ook maar voor lenen

(voetbaltrainer, popidool, minister-president, de paus).

Laat de jongeren namen noemen (mag ook uit het verleden). Je kunt dat doen m.b.v. jongerenbladen, tijdschriften, kranten.

Zet de namen die de tieners genoemd hebben op vellen papier (of leuker: gebruik de foto's) met deze vragen eronder – zie bijlage 2.

Wat zegt deze persoon over zichzelf?

Wat zeggen anderen over deze persoon (pers, tegenstanders, fans)?

Wat betekenen ze werkelijk voor de wereld?

Belangrijk is natuurlijk dat ze doen wat ze zeggen. Als bijvoorbeeld een politicus normen en waarden verdedigt, maar zelf een scheve schaats rijdt, wordt hij snel afgeserveerd.

Hang hierna ook bijlage 3 op.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Verdeel hiertoe de groep in 4 kleine groepjes van maximaal 4 personen en geef ze de opdrachten vanuit bijlage 3 om te doen.

Heb je meer dan 4 groepjes, laat dezelfde opdrachten dan door meerdere groepjes doen.

Heb je minder dan 4 groepjes, geef dan iedere groep toch één opdracht en doe de rest dan in de grote groep.

Neem voor de opdrachten ongeveer 10 minuten.

Neem daarna ruim de tijd om alle antwoorden te benoemen (30 minuten). Iedereen heeft verschillende teksten met verschillende inhoud. Dus de aanvulling is erg belangrijk deze avond.

Moedig aan om de antwoorden ook op te schrijven in het werkboekje.

Toelichting:

Wat zeiden de profeten? Jezus leven is geen toeval te noemen. Sommige dingen zou Hij kunnen plannen, maar Zijn geboorteplek, Zijn afstamming, Zijn doodvonnis – zonder goddelijke regie is het

ondoenlijk al deze lijnen bij elkaar te brengen. Om het nog maar niet te hebben over de wonderen die Hij deed.

Wat zei Jezus over zichzelf? Wellicht kan niet iedereen al die dingen onderschrijven die Jezus over Zichzelf zei. Leg uit dat daar het geloof begint. Ga er open en vrij mee om – het is toch ook een vreemd verhaal dat God incognito op aarde kwam om de straf voor de zonde te dragen.

Wat zei God over Jezus?

Petrus was diep onder de indruk van deze gebeurtenis!
Zie 2 Petrus 1:16-21

Wat zeiden de mensen?

Over het algemeen waren mensen onder de indruk van Jezus' persoonlijkheid en wat Hij deed en zei. Kritiek kwam voornamelijk uit de hoek van de religieuze elite. Degenen die Hem werkelijk kenden waren de leerlingen met wie Hij dag en nacht optrok. Zij geloofden Hem.

Wellicht dragen de jongeren aan dat de discipelen zo onder invloed van Jezus waren, dat ze blind raakten voor de werkelijkheid en dus geen betrouwbaar getuigenis gaven. Zoals men bij een sekte onder invloed komt van manipulatie en intimidatie.

- Jezus geeft zijn discipelen de mogelijkheid om te vertrekken en hun keuzes goed af te wegen, zie bijvoorbeeld Johannes 6:59-69, Matteüs 10:34-40. Hij is erg eerlijk over wat hen te wachten staat – Hij houdt geen mooie verhalen daarover.
- Hij kwam niet om Zichzelf te verrijken of gediend te worden (zoals sekteleiders vaak doen). Hij kwam om te dienen en zijn leven te geven.
- De 4 evangeliën zijn heel eerlijk over de twijfels en vragen die er leefden, zoals die van Johannes de Doper. Als je zaken wilt dichtmetselen, geef je daarvan geen verslag.

Maar ook iemand als de blindgeborene (van buiten de groep van leerlingen) kan niet anders dan concluderen, dat zijn genezing geen mensenwerk is!

En dan die ene fanatieke Farizeeër, Paulus, populair theoloog, kenner van de wet, die een fantastische loopbaan achterliet – zou hij zich laten inpakken door een bedrieger?

Wat zeg jij?

(Nog) niet iedereen zal weten wie Jezus is voor hem/haar.

Daag maar uit om info over Jezus te gaan verzamelen. En om maar eens uit te proberen of het waar is wat Hij zegt. Bijvoorbeeld door tot Hem te gaan bidden voor zaken waar je mee zit.

De Engelsen zeggen: 'the taste is the proof of the pudding.' Door met Hem om te gaan, leer je Hem kennen.

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 4 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.
5. **Afsluiting:** Wees open in je gebed. Dank voor de Bijbel, dat er zoveel geschiedenis bewaard is gebleven. Dank dat Jezus leeft vandaag! Bid dat Jezus zich zal laten kennen aan ieder.

Om op te letten:

Moedig je jongeren aan om eerlijk te zeggen wat ze van Jezus/ de Bijbel vinden.

Als er vooroordelen zijn over de Bijbel benadruk dan de historiciteit ervan.

Veel feiten, genoemd in de Bijbel, zijn bijvoorbeeld bevestigd door archeologische vondsten.

Dat Jezus' leven door 4 mannen beschreven is, die zo op eigen wijze verslag hebben gedaan, is voor geschiedschrijving uit die tijd bijzonder.

Ook is de Bijbel geen gelikt succesverhaal van grote helden. Twijfels, vergissingen, lelijke zonde, alles wordt benoemd (bijvoorbeeld de twijfel van Tomas, de verloochening door Petrus).

Dat pleit ervoor dat de Bijbel ook waarheidsgetrouw is op het punt van de beschrijving van Jezus.

Nodig:

Onderdeel 2 – Introductie

Introductie 1 – print bijlage 1

Introductie 2 – print bijlage 2 en 3, daarnaast zijn tijdschriften, kranten en stiften nodig.

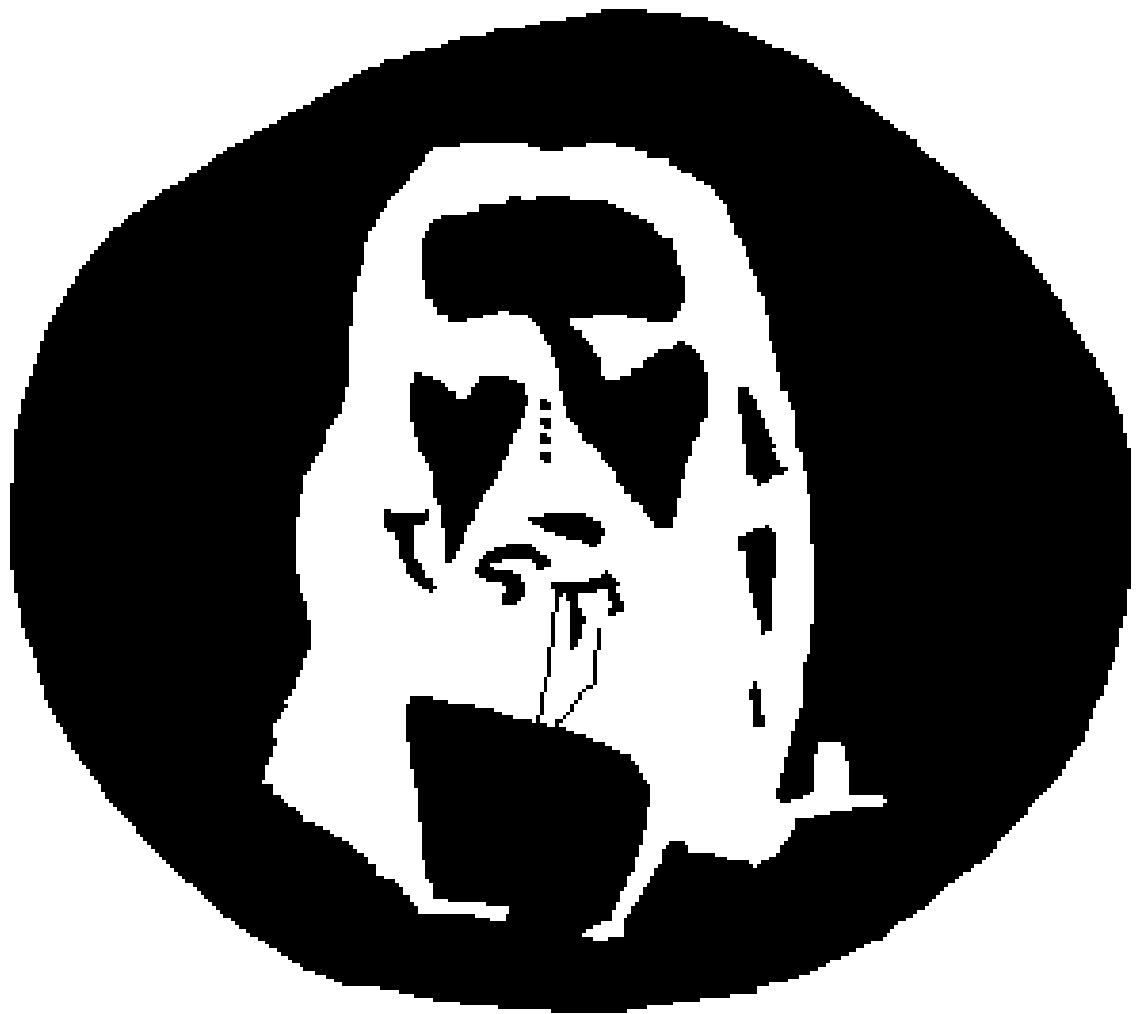
Onderdeel 3 – opdrachten

Print bijlage 4. Ieder groepje krijgt een opdrachtvel.

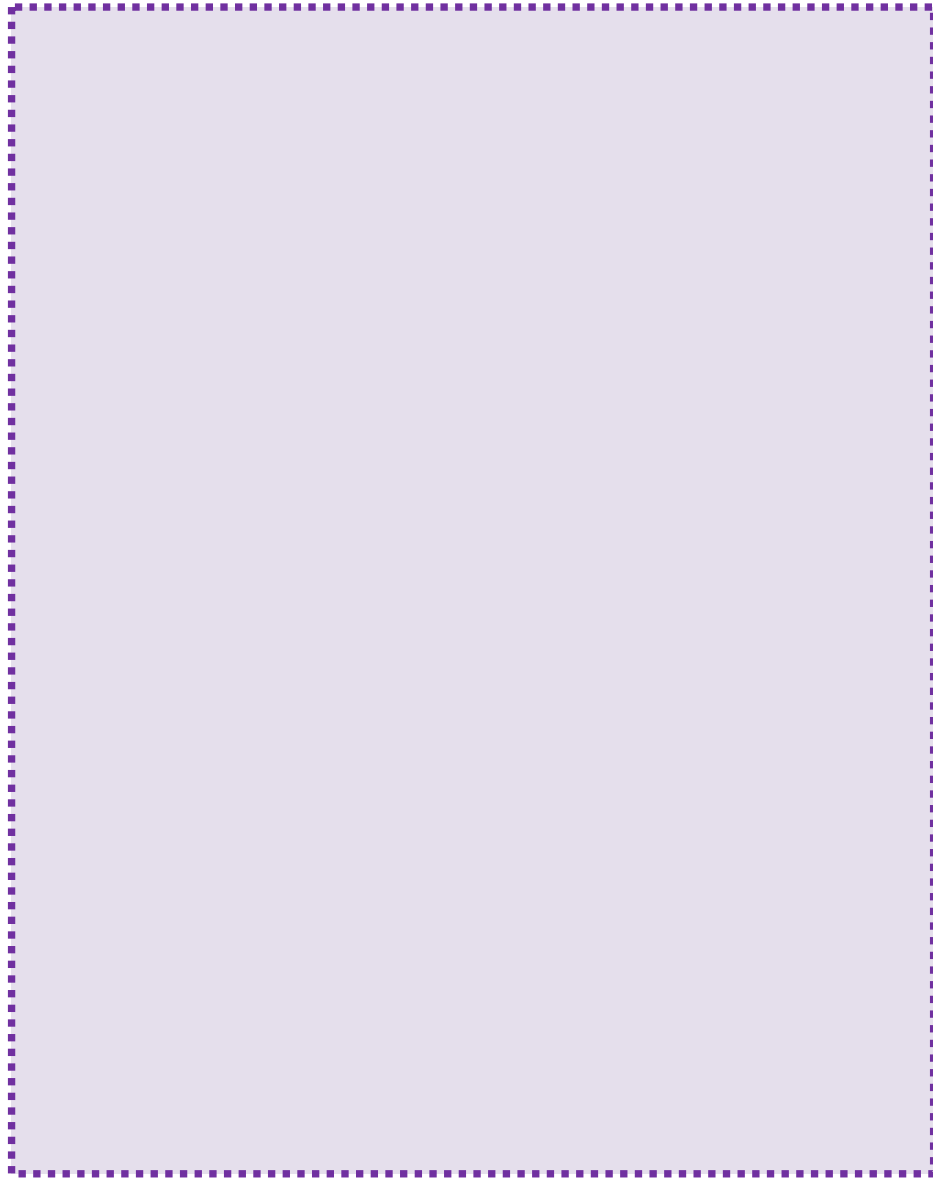
Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn te printen met behulp van bijlage 5.

Bijlage 1



Bijlage 2



Wat zegt deze persoon over zichzelf?



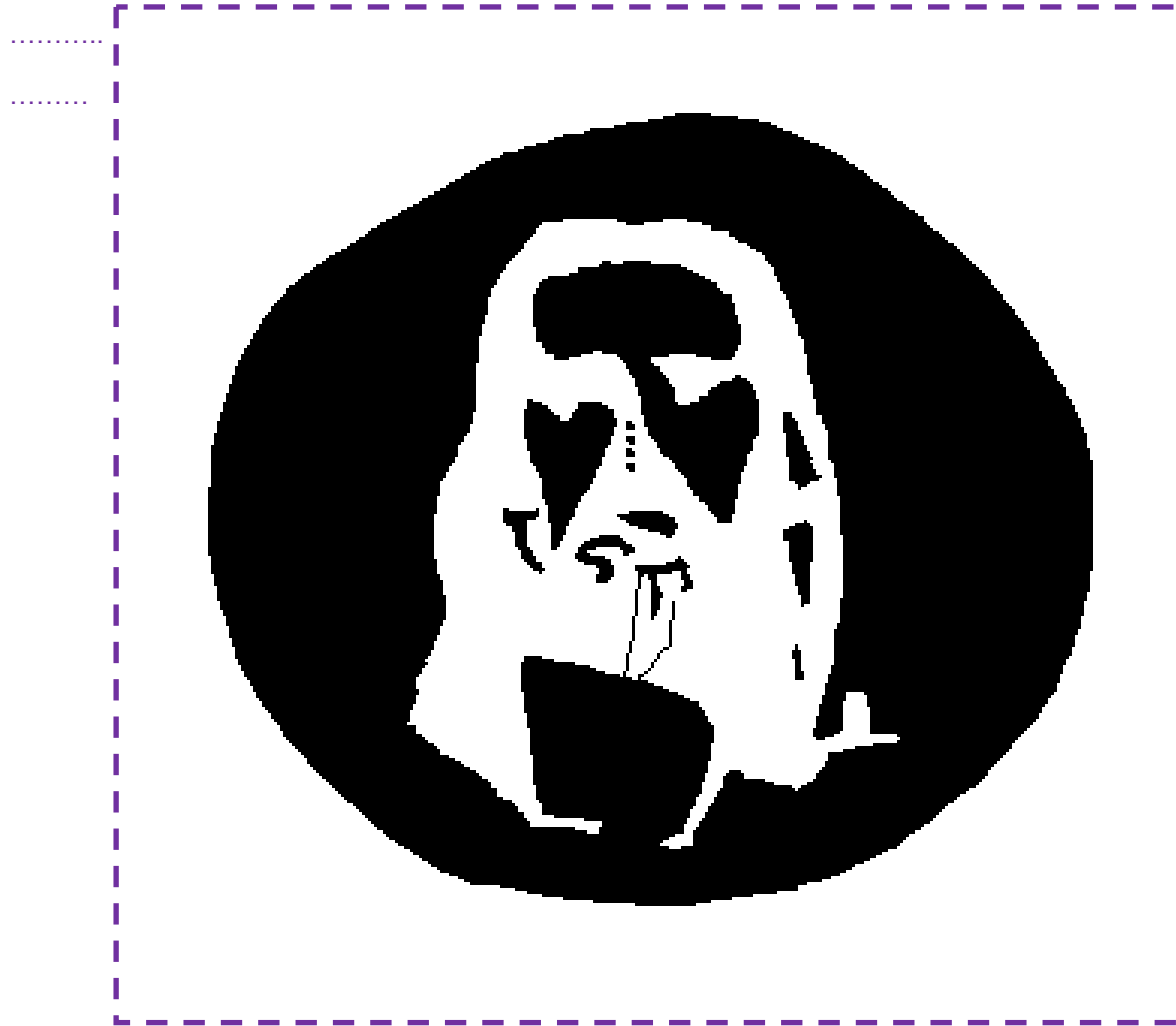
Wat zeggen anderen (pers, tegenstanders, fans)?



Wat betekent hij/zij werkelijk voor de wereld?



Bijlage 3



Wat zegt deze persoon over zichzelf?

.....

Wat zeggen anderen (pers, tegenstanders, fans)?

.....

Wat betekent hij/zij werkelijk voor de wereld?

.....

Groep 1

Wat zeiden de profeten?

Micha 5:1

Jesaja 11:1

Jesaja 60:6

Hosea 11:1

Jeremia 31:15

Jesaja 53

Is het zo gegaan?

Lucas 2:4

Lukas 3:23-38

Matteüs 2:11

Matteüs 2:14-18

Matteüs 2:14-18

.....

Conclusie:

Groep 2

Wat zeiden de profeten?

Deuteron.21:22,23

Psalm 69:21 –

Psalm 16:10,11

Psalm 110:1; Daniël 7:13

Jesaja 42:1

Jesaja 61:1,2

Is het zo gegaan?

Galaten 3:13

Johannes 19:19

1 Korintiërs 15:4-8

Lukas 24:51, Handelingen 1:9.....

Lucas 3:22

Lucas 4:17-19

Conclusie:

Groep 3

Wat zei Jezus over zichzelf?

Klopt het wat Hij zei?

Lukas 4:18-21
Johannes 10:11,17,18
Johannes 5:17,18
Johannes 14:6

Conclusie:

Wat zei God over Jezus? Lucas 3:22; 9:34,35

Groep 4

Wat zeiden anderen over Hem?

* **Een blinde man** is genezen, maar Hij weet eigenlijk niet wie Jezus is. Zie Johannes 9:29-33.

Hij zegt:

* **Omstanders** bij de genezing van die blinde man weten het ook even niet. Zie Johannes 10:19-21.

Zij zeggen:

* **Mannen die veel met Jezus optrokken** en Hem dus door en door kenden. Zie Matteüs 16:13-16

Zij zeggen:

* **Een koelbloedige Romeinse centurio** die niks had met het Joodse geloof. Zie Matteüs 27:54.

Hij zegt:

* **Een kritische man** die zich geen knollen voor citroenen liet verkopen. Zie Johannes 20:24-31.

Hij zegt:

* **Een theoloog** die zijn leven goed op de rails had, liet alles op zijn kop zetten. Zie Filippenzen 3:3-8.

Hij zegt:

Conclusie:

Bijlage

<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>	<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>
<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>	<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>
<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>	<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>
<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>	<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>
<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>	<p>Jezus zei tegen hen: 'En wie ben ik volgens jullie?' Petrus antwoordde: 'De door God gezonden messias.'</p> <p><i>Lucas 9:20</i></p>

5. Anno Domini

Feiten en fabels rondom kerst

Onderwerp: De geboorte van Jezus
Bijbelboek: Johannes
Rode draad In ± het jaar 0 kwam God als mens op aarde.
Doel: De mythes rondom het kerstfeest ontrafelen en de realiteit ervoor in de plaats geven.

Vooraf:

Dit programma is prima geschikt voor een kerstviering.

Dus combineer het bijvoorbeeld met een kerstdiner of zorg voor een feestelijk tintje door kerstkransjes en chocolademelk. Zorg voor royale kerstversiering: kerstboom versierd met ballen, een kerstman, kerstkransjes, kerststalletje, kaarsjes, engeltjes, spuitsneeuw, arrenslee + rendier enz.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Als introductie kan de *Kerst mis of goed quiz* gespeeld worden. Zie bijlage 1.
Het leukst is om in twee ploegen te laten spelen. Meiden tegen de jongens bijvoorbeeld.
Bedenk voor de winnaars een grappig prijsje.

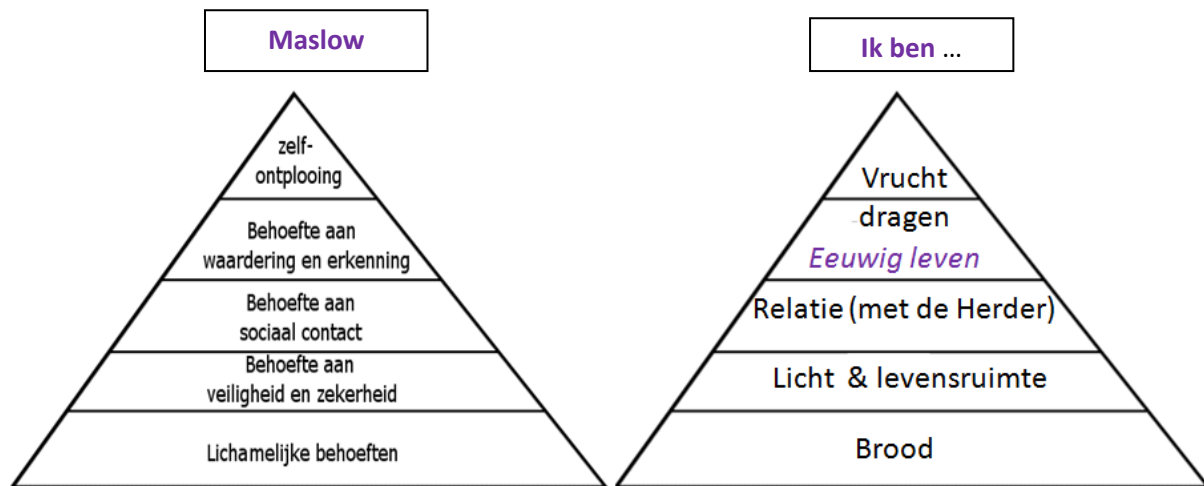
3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Vanuit de introductie blijkt dat we veel fabeltjes kennen rondom Kerst. Johannes wees ons naar de feiten van kerst: God kwam naar onze aarde door zijn Zoon.

	Ik ben...	Wat hebben wij nodig en wat biedt Jezus?
Johannes 6:30-35 Na de wonderbare spijziging	Ik ben het brood dat leven geeft, Wie bij mij komt zal geen honger meer hebben, en wie in mij gelooft zal nooit meer dorst hebben.	Veel mensen voelen zich 'leeg'. Pascal noemde dat het door God ingeschapen vacuüm. Veel mensen proberen dat te vullen door bijvoorbeeld mooie hebbedingetjes, drugs, seks, verslaving
Johannes 9:5 Net voor de genezing van een blinde	Ik ben het licht voor de wereld, Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft.'	Veel mensen zijn de richting kwijt. Waar doe je het allemaal voor? Als er zoveel vrijheid is als in onze maatschappij, wat is dan goed?
Johannes 10:7 Na de genezing van de blinde en een frustrerend gesprek	Ik ben de deur: wanneer iemand door mij binnenkomt, zal hij gered worden; hij zal in en uit lopen, en hij zal weidegrond vinden.	Veel mensen voelen zich eenzaam. Zelfs je beste vrienden snappen je niet altijd of laten je zitten. Ze willen je niet bijstaan of kunnen je niet bijstaan.
Johannes 10:11-15 Na de genezing van de blinde en een frustrerend gesprek	Ik ben de goede herder. Een goede herder geeft zijn leven voor de schapen. Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen mij, zoals de Vader mij kent en ik de Vader ken. Ik geef mijn leven voor de schapen.	Liefde is onze eerste levensbehoefte. Een baby die geen liefde krijgt, ontwikkelt zich minder goed. In een relatie ontwikkelen wij ons goed. Jezus gaf Zijn leven om ons weer in relatie met de Vader te brengen!
Johannes 11:25-27 Net voordat Jezus Lazarus uit de dood opwekt.	Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft, en ieder die leeft en in mij gelooft zal nooit sterven.	Onze aartsvijand: de dood. Jezus heeft de dood van zijn kracht beroofd! Hij is opgestaan, en liet ook zien dat de dood voor Hem peanuts is.
Johannes 14:6	Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij.	Dan wil je ook weten hoe je aan eeuwig leven komt. Je kunt niet om Jezus heen!
Johannes 15:1,5	Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer. (...) Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken. Als iemand in mij blijft en ik in hem, zal hij veel vrucht dragen. Maar zonder mij kun je niets doen.	Dit gaat verder dan onze eerste behoeften: leven, liefde, relatie. Dit gaat erover dat wij op onze beurt het leven, liefde, relatie uitdragen. Dat gaat niet zonder de hulp van de Heilige Geest.

Interessant is het om de 'behoeftepiramide van Maslow' hiernaast te leggen. Maslow was klinisch psycholoog. Hij ontwikkelde een piramide van behoeften van een mens. Pas als je in de basisbehoeften hebt voorzien, ga je kijken naar meer luxe behoeften.

De 'Ik ben'-woorden van Jezus beginnen met brood (1^e levensbehoefte) en eindigen met zelfontplooiing (vrucht dragen).



Punten van verschil:

Maslow kijkt af bij het toekomstperspectief – eeuwig leven.

En: Jezus steekt direct bij de basisbehoeften ook al in op de geestelijke behoefte van de mens.

Vrucht dragen gaat verder dan zelfontplooiing.

Dus God gaat nog verder in het voorzien van onze behoeften, dan mensen uit zichzelf bedenken!

Alles bij elkaar zie je aan Jezus hoe God is en dat Hij in onze behoeften voorziet.

Van onze boterham tot eeuwig leven!

Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 2 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

Afsluiting: Jezus voorziet in wat we nodig hebben. Geloven we dat? Misschien zien we dat nu nog niet, maar we mogen vertrouwen op Hem. Maak een dankschaal: laat iedereen op briefjes schrijven waar hij /zij blij mee is. Laat ook opschrijven waar de jongeren mee zitten. Benadruk dat Hij voor ze gaat zorgen en dat je daarom eigenlijk ook al kunt danken voor de oplossing.

Tip 1 voor een gezellig en verrassend kerstdiner: geef de tieners in groepjes opdracht om een onderdeel van een maaltijd te regelen. Een voorafje, soep, een salade, ovenschotel, nagerecht, iets om erbij te drinken. En geef iemand de opdracht om de tafel mooi te versieren. Zo deel je automatisch de kosten en de hoeveelheid werk. En het is natuurlijk heel erg verrassend wat iedereen bedenkt.

Tip 2 wellicht is het leuk een kerstgroet mee te geven.

In bijlage 3 staan de 'Ik ben's' in een kerstgroet verwerkt. Er is ook ruimte voor een *persoonlijke wens*.

Kies bijvoorbeeld voor iedere tiener een speciale 'Ik ben' uit.

Om op te letten:

Jezus/God voorziet in wat we nodig hebben. Toch zitten we soms in de problemen. Ook onze jongeren. Wijs op wat Jezus *deed* voor mensen. Hij sprak geen goedkope woorden. Maar zijn daden onderstreepten zijn woorden.

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* Print de *Kerst mis of goed quiz* dubbelzijdig af vanuit bijlage 1 op stevig papier. De antwoorden staan dan achterop de kaartjes.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 2

Voor de kerstgroet:

bijlage 3 dubbelzijdig printen en van een persoonlijke wens voorzien!

Bijlage 1 De Kerst mis of goed quiz

<p>1 De 'wijzen'</p> <p>A Dit waren mannen die in westelijke richting reisden omdat ze een bijzondere ster in het oosten hadden gezien die wees op de geboorte van een koning voor de Joden.</p> <p>B Dit waren 3 magiërs die in de sterren hadden gezien dat er een nieuwe koning geboren zou zijn in Israël.</p> <p>C 3 mannen die met cadeaus op bezoek kwamen bij Jezus en zo wijs waren om Herodes niet in te lichten over de verblijfplaats van Jezus.</p>	<p>2 Over de kleur van de jas van de Kerstman ...</p> <p>A De Kerstman komt uit Scandinavië en zijn jas is oorspronkelijk groen.</p> <p>B De jas van de Kerstman is rood – zijn oorsprong ligt bij de Nederlandse sinterklaas en daarom draagt hij een rode bisschopsmantel</p> <p>C De Kerstman heeft zijn rode jas aan de Coca Cola reclame te danken</p>	<p>3 Waar komt de Kerstboom vandaan?</p> <p>A Bij de Kerststal stond een dennenboom</p> <p>B Onze Germaanse voorouders haalden groen in hun hut en in het dorp in de hoop dat hun goden de lente terug zouden brengen</p> <p>C In Leviticus staat dat je een dennenboom in huis moet halen met Kerst</p>
<p>4 De ster</p> <p>A het verhaal over de ster is een sprookje om het verhaal leuk te maken</p> <p>B In het jaar 0 wist men nog niets over sterren. Er valt geen touw aan vast te knopen.</p> <p>C. De ster die waargenomen is door de magiërs, is een samenstand tussen Jupiter en Saturnus in het jaar -6/-7 v. Chr.</p>	<p>5 Jezus werd geboren in</p> <p>A een grot</p> <p>B een stal in aanwezigheid van een os en een ezel</p> <p>C een paleis</p>	<p>6 Over Kerstballen:</p> <p>A Oorspronkelijk waren dit waarschijnlijk de heksenballen die zo'n 300 jaar geleden in Engeland gebruikt werden om geesten te weren</p> <p>B Dit komt voort uit de oude heidense traditie van de midwinterboom die volgehangen werd met appels en noten als teken van vruchtbaarheid</p> <p>C A en B zijn allebei goed</p>
<p>KERST</p> <p><i>mis of goed</i></p> <p>QUIZ</p>	<p>7 De datum</p> <p>A Jezus werd geboren op 25 december in het jaar 0</p> <p>B Jezus werd geboren op 25 december rond het jaar 4 voor Christus</p> <p>C Jezus werd geboren rond het jaar 4 voor Christus, de datum weten we niet.</p>	<p>8 Waarom hebben we kaarsen met Kerst?</p> <p>A Christus is het Licht der wereld, daarom branden wij kaarsen.</p> <p>B Om de donkere winternacht te overwinnen werden er vreugdevuren ontstoken. Waarschijnlijk is dit 'feest van het licht' bij de Kerstening van Europa gewoon overgenomen en een beetje aangepast.</p> <p>C We branden kaarsen omdat in de tabernakel ook altijd licht moest branden.</p>

Bijlage 1

<p>3 De Kerstboom bij onze Germaanse voorouders was het traditie om de kortste dag te vieren met een groenblijvende tak of boom. Dat stond voor het leven dat voortgaat en was de voorbode van vernieuwing. Deze 'midwinterboom' werd versierd in het centrum van het dorp gezet. Ook de oude Babyloniërs eerden groenblijvende bomen als symbool van hun zonnegod Nimrod. In de 17e eeuw begonnen rijkere mensen in Duitsland bomen binnen te zetten.</p> <p>Antwoord B is goed</p>	<p>2 De Amerikaanse Kerstman, was oorspronkelijk een in het groen geklede variant op de Nederlandse Sinterklaas. Door de Coca Cola reclames in het begin van de 20^e eeuw heeft de Kerstman een rode jas gekregen en is zo wereldberoemd geworden. De huidige Santaclaus is net als Sinterklaas in een rood gewaad gehuld, met een lange witte baard, en heeft als taak om geschenken uit te delen. Maar de Kerstman is geen heilige en draagt geen religieuze symbolen als mijter of staf mee.</p> <p>Antwoord C is juist</p>	<p>1 De wijzen Volgens Matteüs 2 magiërs uit het oosten en dus reisden naar het westen. Zij hadden een ster in het oosten gezien, die betekende dat er een koning voor de Joden geboren was. Vanuit Jeruzalem ging de ster hen voor en stond stil boven de woonplaats van Jezus. Hoeveel mannen het waren weten we niet. Wel dat ze 3 cadeaus bij zich hadden: mirre, wierook en goud. Vorstelijke cadeaus. De 'wijzen' waren overigens niet zelf op het idee gekomen om Jezus verblijfplaats geheim te houden.</p> <p>Antwoord A is juist.</p>
<p>6 Kerstballen komen voort uit de oude heidense traditie van de <u>midwinterboom</u>, die werd volgehouden met appels en noten als teken van vruchtbaarheid. Onze klassieke <i>glazen en zilveren Kerstballen</i> komen voort uit oude tradities om kwade geesten uit je huis te weren met behulp van spiegelende oppervlakten die boze geesten afschrikken. In Engeland kende men 'heksenballen' die voor het raam werden gehangen om kwade geesten (heksen) te weren.</p> <p>Antwoord C is dus goed.</p>	<p>5 De kerststal is een idee van Franciscus van Assisi die in 1223 op het idee kwam een levende kerststal in het dorp Greccio (Italië) op te zetten. Hij baseerde zich op het Lucas Evangelie waarin staat dat Jezus in een kribbe gelegd werd. Een voerbak in een stal dus, dacht Franciscus. Een andere traditie laat de geboorte plaatsvinden in een grot. (Justinus de Martelaar ± 150 na Christus). Justinus baseert zich op Jesaja 33:16. In Israël werden in die tijd en later grotten als stal gebruikt.</p> <p>A en B rekenen we daarom goed.</p>	<p>4 Wat gebeurde er aan de hemel? - 7 v. Chr. Magiërs in Perzië zagen de grote conjunctie van Jupiter en Saturnus: een Koning zal geboren worden in Israël. - 6 v. Chr. Vervolgens trad er een samenshoring op van Mars, Jupiter en Saturnus terwijl de maan tweemaal Jupiter bedekte. 'Het gaat om een machtige Koning' - 5 v. Chr. Een komeet bevestigt de geboorte. Magiërs reizen naar Jeruzalem. Vanuit Jeruzalem was toen de komeet in het zuiden zichtbaar voor zonsopgang (= richting Betlehem).</p> <p>Antwoord C is goed</p>
<p>8 Kaarslicht De heidense traditie is om de langste nacht van het jaar te vieren met o.a. vreugdevuren. Naar alle waarschijnlijkheid is deze traditie van de groenblijvende boom en van het licht bij de Kerstening van Europa overgenomen door Christelijke gebruiken. Ze maakt sinds die tijd deel uit van de Kerstvieringen. Nu wordt er de betekenis aan gegeven dat Christus het Licht van de wereld is.</p> <p>Antwoord B is juist</p>	<p>7 De datum In de 2 eeuwen na Christus werd er geen Kerst gevierd. Joden vierden namelijk hun geboortedag niet. Romeinen wel. In 221 na Christus kreeg de Romeinse legerofficier Julius Africanus het idee de geboortedag van Christus te vieren op de dag die de Romeinen vierden voor hun zonnegod Mitras: 25 december. Dit is redelijk gangbaar geworden, maar er zijn ook varianten op deze datum.</p> <p>Antwoord C is dus juist.</p>	

Bijlage 2

<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>	<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>
<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>	<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>
<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>	<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>
<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>	<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>
<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>	<p>Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.</p> <p><i>Johannes 1:18</i></p>

Je komt niks te kort, maar soms voel je je zo leeg
Jezus zegt: Ik ben het brood des levens.
Ik kan jouw **hart** vullen.

Je weet lang niet altijd welke kant je op moet
Jezus zegt: Ik ben het licht der wereld,
je hoeft niet in het duister te tasten

Misschien heb je geen plekje waar je echt thuis bent
Jezus zegt: Ik ben de deur. Kom bij Mij!

Soms twijfel je, is er wel iemand die echt van mij
houdt?.

Jezus zegt: Ik ben de goede Herder.
Ik ken jou! Ik geef mijn leven voor jou.

Is de dood het einde? Wat gebeurt er als ik sterf?
Jezus zegt: Ik ben de opstanding en het leven.

Vindt God mij goed genoeg om bij Hem te horen?
Jezus zegt: Ik ben de weg, de waarheid en het leven.
De waarheid is dat geen mens goed genoeg is.
Maar Ik heb de weg voor je vrijgemaakt
en geef jou Leven bij de Vader!

Al voel je je waardeloos
en denk je 'Niemand heeft iets aan mij',
Jezus zegt: Ik ben de wijnstok. Jij bent een rank.
Als je Mij blijft zal jouw leven fantastisch vrucht dragen.

Je komt niks te kort, maar soms voel je je zo leeg
Jezus zegt: Ik ben het brood des levens.
Ik kan jouw **hart** vullen.

Je weet lang niet altijd welke kant je op moet
Jezus zegt: Ik ben het licht der wereld,
je hoeft niet in het duister te tasten

Misschien heb je geen plekje waar je echt thuis bent
Jezus zegt: Ik ben de deur. Kom bij Mij!

Soms twijfel je, is er wel iemand die echt van mij
houdt?.

Jezus zegt: Ik ben de goede Herder.
Ik ken jou! Ik geef mijn leven voor jou.

Is de dood het einde? Wat gebeurt er als ik sterf?
Jezus zegt: Ik ben de opstanding en het leven.

Vindt God mij goed genoeg om bij Hem te horen?
Jezus zegt: Ik ben de weg, de waarheid en het leven.
De waarheid is dat geen mens goed genoeg is.
Maar Ik heb de weg voor je vrijgemaakt
en geef jou Leven bij de Vader!

Al voel je je waardeloos
en denk je 'Niemand heeft iets aan mij',
Jezus zegt: Ik ben de wijnstok. Jij bent een rank.
Als je Mij blijft zal jouw leven fantastisch vrucht dragen.

Ik ben gekomen om jou leven te geven
en overloed...

Johannes 10:10



Ik ben gekomen om jou leven te geven
en overloed...

Johannes 10:10



6. Giga-geloof

Abraham



Onderwerp: Het geloof van Abraham

Bijbelboek: Genesis

Rode draad Abraham wordt de vader van alle gelovigen genoemd. Aan hem doet God de belofte dat door Hem alle volken van de aarde gezegend zullen worden. Uit hem komt Jezus voort.

Doel: Ontdekken dat geloven niet onze kracht of prestatie is, maar dat het om God gaat. .

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie

Zorg dat je op een groot vel papier een aantal foto's van bekende mensen hebt. Bijvoorbeeld een politicus, een crimineel, een topsporter, iemand met een religieuze achtergrond.
Zet erbij: is deze man/vrouw te vertrouwen??

Plak ook een aantal extreme reclameteksten/advertenties op een vel.
Zet erbij: Geloof jij in dit product?

Zet op een ander vel de vraag: **Wat weet je van Abraham?**

Laat de jongeren in 10 minuten reageren op de vellen.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Check met behulp van vel C wat al bekend is over Abram en vul aan vanuit het boekje.

Wat is geloven? Het Hebreeuws geeft een aanknopingspunt naar **degene in wie** je gelooft. Sluit aan op vel A. Je vertrouwt iemand van wie je verwacht dat die persoon goed is en iets voor je kan betekenen.

N.a.v. Genesis 12:1-3 Wat wist Abram over God? Wat kon Abram verwachten?

Hoe test je dat?

- **Algemene informatie** verzamelen. *Zoals we lezen over een school voor we er naar toe gaan.*

- Door logisch na te denken

Zou de aarde spontaan ontstaan zijn? Of zou er toch een schepper zijn?

Als mensen vaak oneerlijk en gemeen zijn, dan moet er toch ook een moment komen dat alles recht gezet wordt.

- **Door ervaringsdeskundigen te raadplegen.** 'Vertel eens, jij gelooft in God, maar hoe bevalt het je nu? Heb je er wat aan? Je kunt dit natuurlijk in de groep checken. Heeft iemand ervaring met God. Is Hij betrouwbaar? Je kunt elkaar bevragen.

- God zelf horen.

God sprak tot Abram. Hij hoorde dat.

God spreekt tot ons door Jezus. Hij heeft informatie en opdrachten doorgegeven. Dit is een belangrijk punt. Wij kunnen de getuigenverklaringen over Jezus lezen en zo ontdekken hoe God is en wat Hij verwacht.

Toch willen we vaak God zelf horen of God zien. We denken dat we dan meer zekerheid zullen hebben over zijn bestaan. Maar ook dan ben je er nog niet. Want vervolgens wil je natuurlijk weten of iemand ook echt te vertrouwen is. Je gaat niet luisteren naar een topcrimineel. Dus moet je ook nog uitknobbelen of iemand doet wat Hij zegt. Of iemand is, wie Hij zegt te zijn.

- **Door uit te proberen!** Zoals we een proefritje in een auto maken voor we hem aanschaffen, zoals we kleding passen voordat we het kopen. En dan weet je na een poosje of je product 'goed' is. Daag maar uit om het geloof uit te proberen! Bid maar eens voor zaken. Praat maar eens met God!

Het geloof groeit blijkbaar naarmate Abraham langer met God leeft, want als later Isaak geofferd moet worden, dan heeft hij giga-vertrouwen dat het goed komt!

Het lijkt voor ons een vreemd verzoek van God wanneer hij vraagt om Isaaks leven. God is toch liefde? In het verhaal blijkt dat God inderdaad liefde is. Hij voorziet in een offer. Abraham vertrouwde echt op Gods goedheid en voorzienigheid!

In Hebrëen 11 lezen we dat het een voorafbeelding is van God die zijn Zoon offert. Daarmee gaf God al vroeg de richting aan: die kant gaat het op! Daardoor krijgt het verhaal ook zin.

Het feit dat Abram vertrouwt op Gods mogelijkheden en niet op die van zichzelf wordt hem tot gerechtigheid gerekend. Dit feit blijft de hele geschiedenis door bestaan. Niet ons eigen kunnen maakt ons rechtvaardig, maar het vertrouwen op God.

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 1 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.
5. **Afsluiting:** spreek uit dat geloof groeit naarmate je met God op weg bent. Dank voor God die er is en er altijd voor ons zijn wil.

Tip: Zorg dat je mosterdzaadjes bij je hebt. Te koop in een supermarkt bij de specerijen. Je kunt ze laten proeven. Lekker pittig.

Om op te letten:

Geloven is al gauw een doe-ding van ons. Maar het gaat om God. Houd die lijn strak vast!

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

Twee grote vellen papier:

Een met foto's erop van bekende mensen: Een politicus, een crimineel, een topsporter, iemand met een religieuze achtergrond. Zet erbij: **Is deze man/vrouw te vertrouwen?**

Een met de vraag: **Wat weet je van Abraham?**

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Bijlage 1

<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>	<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>
<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>	<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>
<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>	<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>
<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>	<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>
<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>	<p>Abram vertrouwde op de HEER en deze rekende hem dit toe als een rechtvaardige daad.</p> <p><i>Genesis 15:6</i></p>

7. Gods leiding in je leven

Jozef

Onderwerp: Gods leiding in ons leven

Bijbelboek: Genesis 37-50

Rode draad T.t.v. Jozef was er een hongersnood in Kanaän. Dankzij het feit dat hij als slaaf verkocht was door zijn broers en vooral dankzij Gods ingrijpen kon Jozef als 2^e man in Egypte zijn familie onderhouden.

Doel: Nadenken over hoe God zijn plannen door ons leven realiseert.

Vooraf:

Lees zelf alvast de geschiedenis van Jozef door. Genesis 37-50.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen

Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Doe samen het Levensloopspel. Het is een soort Oud-Hollands ganzenbord, maar dan over Jozefs leven. Compleet met put en goede afloop voor de winnaar. Zie bijlage 1. Print het spelbord en de speelkaarten op stevig papier.

Als je het levensgroot wilt spelen kun je een groot spelbord maken en daar de nummers 1 t/m 63 opzetten.

Als je meer dan 8 spelers hebt, vorm dan teams van 2 personen.

Zorg voor een goed smakende prijs voor de winnaar of het winnende team. De winnaar moet delen van zijn prijs, want dat deed Jozef ook.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 2 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting:

Tip: Een leuke en mooie aanvulling bij deze studie (als je er tijd voor kunt maken) is de animatiefilm: Joseph, King of Dreams (Jozef, de Dromenkoning). ± 90 minuten.

Om op te letten:

Je jongeren kunnen door omstandigheden of eigen gedrag in de put terecht gekomen zijn of komen.

Mogelijk komt er iets naar voren, wat aandacht nodig heeft om er (onder 4 ogen) over door te praten. Dus wees alert!

Nodig:

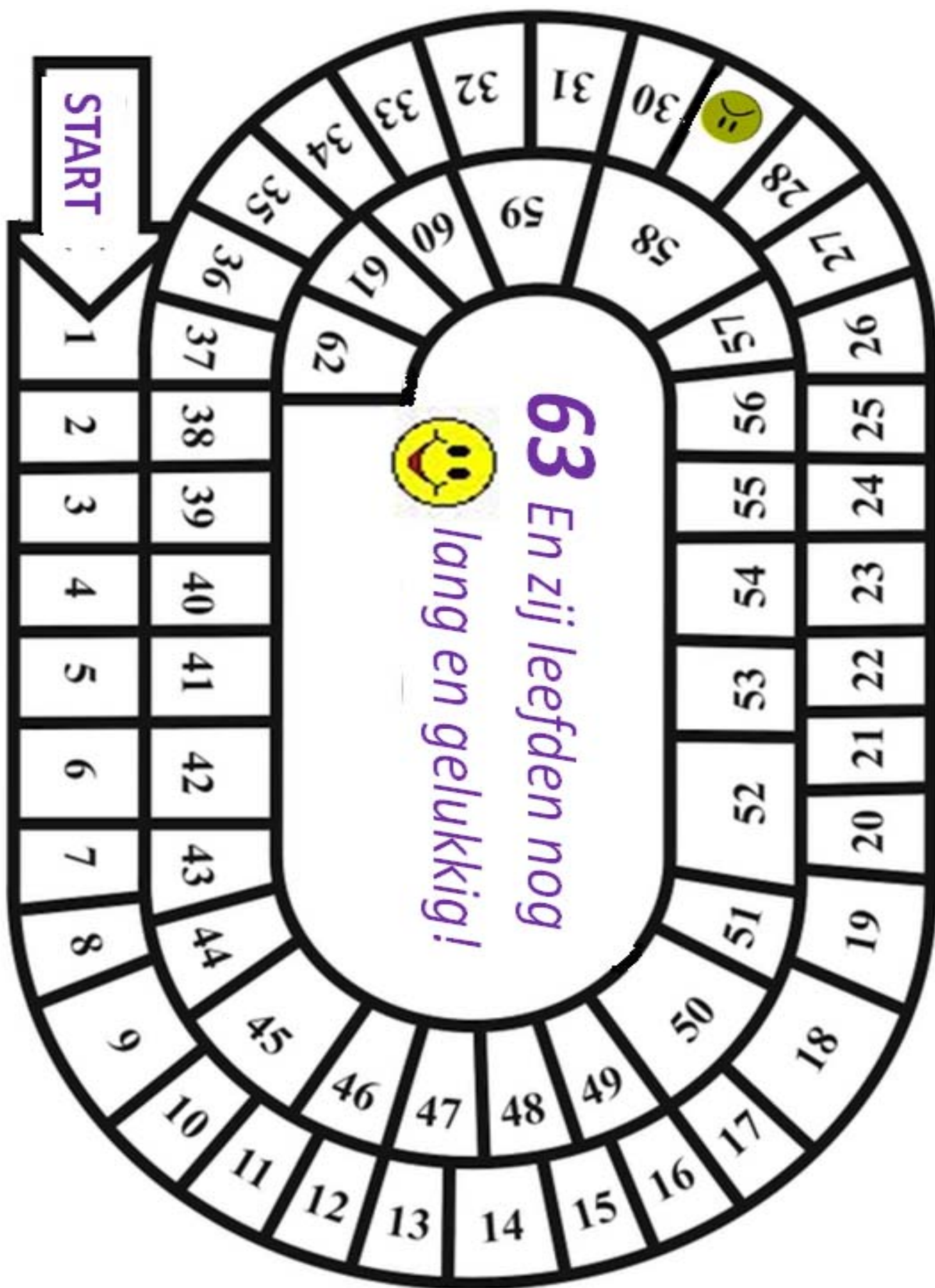
Onderdeel 2 - Introductie

- Print het spelbord en de speelkaarten uit bijlage 1 uit op stevig papier.

- Zorg voor pionnetjes voor iedere speler.

Onderdeel 6 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 2



1

We duiken terug in verre eeuwen voor onze jaartelling.

Ergens in Mesopotamië tussen kuddes geiten en tenten wordt de hoofdpersoon van dit spel geboren.

Jozef noemen we hem.

Zijn vader is na jaren huwelijk nog steeds stapelgek op Jozefs moeder.

Ga 3 plaatsen vooruit.

3

Jozef wordt in een gelovig nest geboren.

Zijn opa was een regelrechte geloofsheld.

En ook zijn vader (hoewel dat echt geen lieverdje was) heeft God leren kennen en speciale beloftes van God gekregen.

Ga 4 plaatsen vooruit.

6

Helaas is het toch niet allemaal koek en ei in het nest waar Jozef geboren wordt.

Zijn pa heeft namelijk nog een paar vrouwen rondlopen. En ze leven niet bepaald in harmonie.

Ga 3 plaatsen terug.

9

Jozef is een bijzonder gewenste baby. Hij is geen reageerbuisbaby, maar door een bijzondere actie van God is zijn moeder eindelijk zwanger geworden.

Pa is door het dolle heen.

Ga 5 plaatsen vooruit.

11

Je denkt natuurlijk dat Jozef enig kind is.

Dat is niet het geval.

Als hij geboren wordt heeft hij al 10 broers en een zus.

Gezellig, zeg je??

Haat en nijd!

Ga 3 plaatsen terug.

14

Jozef is nog klein als er nog een broertje komt.

Heel verdrietig: zijn moeder overleeft de bevalling niet.

Sla één beurt over.

17

Pa-lief maakt het wel erg gek met deze zoon.

Al in de wieg krijgt hij Nikies en zodra hij lopen kan, wordt hij in de duurste merkkleding gestoken.

Cool!

5 plaatsen vooruit.

20

Jozef loopt met zijn hoofd in de wolken over zichzelf.

Hij droomt er letterlijk van dat hij het idool is waar anderen voor buigen.

De broertjes worden daar niet vrolijker van en zelfs pa vindt dat Jozef wel zijn plek moet kennen.

2 plaatsen terug.

23

Jozef loopt er netjes en cool bij, maar o wee, die arme broertjes. Zij moeten het werk doen, dus helaas: praktische spijkerbroeken en donkere sweaters, want anders zijn al die moeders veel te lang bezig met de was.

De broertjes hebben 'm natuurlijk goed zitten:

2 plaatsen terug.

26

De broertjes werken.
En Jozef mag toekijken -
of ze het wel goed doen!
Netjes brieft hij door wat z'n broers
allemaal fout doen.
Ja jongen,
als je problemen wilt hebben
moet je het zo doen.

Ga 3 plaatsen terug.

29

De broers zijn het zat
met de voortrekkerij
van Jozef.
Als hij op een dag ergens op een
eenzame plek hen opzoekt,
gooien ze hem in een leegstaande
waterput.

**In de put.
Wacht hier tot iemand anders
in de put terecht komt.**

32

Wat een toeval! (?)
Er komt groot transport langs de route.
Zakelijk instinct en een restje
broederliefde winnen het van wrok
tegen Jozef:
Jozef wordt uit de put gevist
en geëxporteerd naar Egypte.
Omdat Jozef toch blijft leven:

3 plaatsen vooruit.

35

Goedkope arbeidskrachten uit het
buitenland waren ook toen al populair.
Jozef wordt aangekocht door één van
de bodyguards van de First Man van
Egypte. Da's wel slikken. Van First
Man thuis, nu knechtje van de knecht
van een andere First Man. Maar: de
Heer is bij Jozef en zegent zijn werk.
Dat bevalt zijn werkgever.

Eén extra beurt!

38

'Lekker ding, die Jozef',
denkt mevr. Potifar,
'daar wil ik wel wat mee'.
Leuke kans voor Jozef om het beter te
krijgen, zou je zeggen.

Twee plaatsen vooruit.

41

Maar Jozef weigert seks te hebben
met mevr. Potifar. Niet omdat mevr.
Potifar zo lelijk is. Maar omdat hij God
wil gehoorzamen. Nu denk je natuurlijk
dat je 3 plaatsen vooruit mag. Maar
Jozef krijgt een beschuldiging aan de
broek:
seksuele intimidatie en
poging tot verkrachting!

(terug) naar nummer 22

43

In de gevangenis!
Daar is Jozef Manusje van alles. Hij
brengt schoon stro rond. Veegt de
vloer aan.
Wisselt de wc-emmers (als ze die al
hadden). Beslecht knokpartijen.
Maar ook daar is de Heer
bij Jozef.
En al wat Jozef deed ging goed.

2 beurten overslaan.

46

Er komen 2 nieuwe gevangenen bij,
ambtenaren van de Faraó. Ze zouden
een aanslag op Faraó gepleegd
hebben. Op een morgen zitten ze met
hun handen in het haar: Ze hebben
een droom gehad, maar weten niet wat
ze ermee moeten. Jozef weet dat
uitleg van dromen een zaak van God
is. Hij vraagt naar de details en legt uit!

1 plaats vooruit.

47

De dromen worden waar.
Helaas wordt aan
Jozef niet gedacht.
Jozef blijft zitten waar i zit.
Twee lange jaren.

1 beurt overslaan.

49

Farao droomt. En wel zo, dat hij zijn dromen niet kan loslaten.
Niemand kan hem zijn dromen uitleggen. Dan wordt er iemand wakker. "Die Jozef van toen uit de gevangenis, die kon uitleggen!"
Een gouden kans voor Jozef!

Gooi één keer extra.

50

Jozef wordt eindelijk weer eens geschoren en krijgt een frisse outfit.

2 plaatsen vooruit.

52

Jozef kent zijn plaats. Als hij dromen uitlegt is dat niet zijn eigen verdienste. Maar God spreekt. Dat mag Farao weten. Feilloos legt hij de dromen uit en wordt meteen tot minister van financiën, economische zaken, landbouw én visserij gebombardeerd.

Één worp extra.

55

Jozefs beleid heeft groot suc6.
Ook in tijd van economische teruggang heeft de zorgstaat er niet onder te lijden.

Eén extra worp.

58

In andere gebieden is het echter wel armoe. Zo erg is de situatie dat ook Jozefs broers naar Egypte trekken, om inkopen te doen. De familie wordt op een dramatische wijze herenigd.

(snotter snotter)
Ga drie plaatsen vooruit.

59

De broers schamen zich natuurlijk rot voor wat er vroeger gebeurd is.

Schaam je een beurt lang

61

Maar Jozef kan er niet meer mee zitten. Hij ziet dat God zijn plan om Israël te laten overleven in tijd van honger voor 100% geslaagd is.

Ga 2 plaatsen vooruit

63

**Eind goed,
al goed!!
En zij leefden
nog lang
en gelukkig!!**

Bijlage 2

<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>	<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>
<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>	<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>
<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>	<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>
<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>	<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>
<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>	<p>Betrek God bij al jouw wegen en Hij zal jouw levenspad rechtmaken!</p> <p><i>Spreuken 3:6</i></p>

8. Eindelijk vrij

Gered van slavernij

Onderwerp: De bevrijding van Israël uit Egypte, onze bevrijding van de macht van de zonde

Bijbelboek: Exodus 1-18

Rode draad Gods volk was in Egypte beland vanwege een hongersnood. Een paar generaties later wordt het volk onderdrukt door de Egyptenaren. God verlost zijn volk op een wonderlijke manier. Het Pesachmaal is een herinnering aan wat God toen deed, maar is ook profetisch voor het lijden en sterven van Jezus.

Doel: Beseffen wat verlossing inhoudt.

Vooraf:

Deze les is vrij omvangrijk, dus wellicht moet er geknipt worden in de stof.

De eerste 9 plagen kunnen kort samengevat worden. Maar omdat er waarschijnlijk vragen ontstaan over het feit dat God Farao's hart verhardde, staat dit er toch uitgebreid in. De jongeren kunnen er evt. thuis verder naar kijken.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen

Lied zingen/bidden

2. Introductie - commando-spel, ongeveer 10 minuten.

Eén persoon heeft het commando en geeft bevelen.

Hij begint uit te leggen dat iedereen moet luisteren, en dat er geen tijd is voor grapjes. Dat er die niet veel te eten zal zijn, want er is geen pauze. Iedereen krijgt 2 bonnen voor een glas water. Daarmee moet hij het doen. Hij legt de commando's uit.

Commando staan! Iedereen moet gaan staan.

Commando spring! Iedereen moet springen

Commando zit!

Commando lig!

Commando buk!

Een commando zonder dat eerst het woord 'commando' gebruikt is, mag niet opgevolgd worden. Met ervoor het woord commando wel.

Degene die fout is krijgt te horen dat het erg dom is en moet een waterbon inleveren. Wie door zijn waterbonnen heen is, is dood.

Wie het het langst volhoudt, dus goed de commando's volgt, krijgt zijn prijs: een glas water!

De bedoeling is te ontdekken dat het vervelend en vermoeiend is om steeds maar te doen wat de ander zegt. Dat is dus slavernij!

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Leuke dingen om te belichten: De moed van de vrouwen en een kind

De vrijmoedigheid die Mozes heeft tegenover God

God gebruikt vaak *mensen* om zo gebeden te verhoren

► Het is lastig voor ons om te begrijpen dat God het hart van Farao verhardt. Dan zou Farao er niets aan kunnen doen. Maar God doet dat pas na 5 x weigeren van Farao. Daarna krijgt Farao nogmaals een kans. En dan is het op. Hij heeft dus wel degelijk kans om het anders te doen en eigen verantwoordelijkheid.

► Serveer bij de 10 e plaag de pesachingrediënten

Bittere kruiden, herinneren aan de bitterheid van de slavernij in Egypte

Ongezuurd brood, matses - dit herinnert aan de gehaaste vlucht van de kinderen van Israël uit Egypte omdat ze geen tijd hadden om hun deeg te laten rijzen. Zuurdeeg is symbool voor zonde.

Lamsvlees, herinnert aan het bloed dat aan de deuren gesmeerd moest worden, zodat de dood geen macht had.

De bedoeling is dat de onderdrukking in Egypte even geproefd wordt. Bitter en akelig. Je werkt, maar het is niet voor jezelf. Je kinderen lopen gevaar. Je ziet de zon niet in het water schijnen. Geen vrijheid, geen geluk. Laat je jongeren dingen noemen die bij onderdrukking horen.

► Zonde is geen begrip van onze tijd, dus verdient uitleg. Zonde heeft te maken met het feit dat we ongehoorzaam zijn t.a.v. God. Onze tijd leert ons dat we vrij kunnen doen wat we willen, mits we anderen en onszelf geen schade toebrengen.

De Bijbel zegt dat we niet vrij zijn, maar onder de plak zitten van de zonde – Satan heeft ons in zijn macht. Niemand is oké. Ook een beetje zonde' (een beetje roddelen, een beetje liegen, een beetje pesten) maakt ons ongeschikt om bij God te horen (Jesaja 59:2)

Je kunt hier eventueel een eenvoudige objectles aan vast koppelen.

Neem 2 glazen water: doe in een 1 druppel inkt. Ook al is het maar een beetje, toch is je water verpest. Ook wij zijn verpest, of het nu door veel zonde is of door weinig.

Tenzij we verlost worden door de Here Jezus. Dan worden we vrij om God te dienen. Het is belangrijk dat we dan ook echt vrij worden.

► Neem tijd om het begrip 'vrijheid' uit te diepen. Wat betekent het om vrij te zijn van de zonde? Het hoeft niet een afgeronde discussie of een afgebakende conclusie te zijn. Als er maar begrip komt, dat dit begrip groter en ruimer is dan wij beseffen.

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 1 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting: Dank voor de bevrijding. Dat Jezus stierf en ook opstond uit de dood. Bid dat we ook echt vrij zullen zijn!

Lied 680 uit Opwekking ondersteunt het thema! (ook te vinden op You Tube - Mighty to save, bv. van Hillsong). God zette echt hemel en aarde in beweging om zijn volk te bevrijden. En later om ons te bevrijden. Dat verdient onze eer en dank!

Tip: zorg voor overheerlijke paaseitjes of andere lekkere dingen na afloop. Want na het bittere komt gelukkig het zoet. In de pesachmaaltijd zit trouwens ook altijd zoetheid om te vieren dat God verlost heeft.

Om op te letten:

Vrijheid is een lastig begrip.

We zijn door de zonde geneigd vrijheid uit te leggen als 'kunnen doen waar we zin in hebben' we rekenen naar onszelf toe.

Echte vrijheid onderscheidt zich hiervan. Je bent pas vrij als je belangeloos God en andere mensen kunt dienen (de wet van de liefde)

Vrij worden is een proces in ons leven.

Nodig:

Onderdeel 3 - Bespreking

Pesach ingrediënten: Matses, bittere kruiden (mengsel van geraspte mierikswortel, rettich en/of radijs), lamsvlees. De bittere kruiden zijn het belangrijkste. De matses is leuk om te laten zien en proeven.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Paaseitjes voor na het programma.

Bijlage 1

<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>	<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>
<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>	<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>
<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>	<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>
<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>	<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>
<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>	<p>Doe de oude gist weg en wees als nieuw deeg. U bent immers brood zonder gist, omdat ons paaslam is geslacht: Christus zelf.</p> <p><i>1 Korintiërs 5:7</i></p>

9. Connected

Verbond op de Sinai

Onderwerp: De verbondssluiting op de Sinai

Bijbelboek: Exodus 19-slot

Rode draad Na de bevrijding uit Egypte gaat God een verbond aan met Israël. Een wederzijdse afspraak.

Doel: Rol van Israël zien, snappen wat het oude verbond inhoudt.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen

Lied zingen/bidden

2. Introductie

Een soort estafettespel. Deel de groep in twee partijen. Leg uit wat je gaat doen.

Maak een parcours voor de twee partijen. Leg 2 stapeltjes met de prints van de 10 geboden (bijlage 1) aan de andere kant van de ruimte.

Geef een startsein

Om beurten kan iemand een vel ophalen. Is een groepslid terug, dan kan een volgens groepslid vertrekken. Wie het snelst alle 10 heeft, kan ze op volgorde gaan leggen.

De snelste groep wat betreft het ophalen krijgt 5 punten. Als de 10 geboden op goede volgorde liggen zijn er 10 punten te behalen. De Bijbel mag voor dit keer niet geraadpleegd worden.

De winnende partij krijgt een kauwgumbal, want het is goed om Gods wetten te herkauwen (herhalen en overpeinzen)

Door het spel is de tekst van de verbondstafels alvast gepasseerd. En er zijn vast al vragen in de hoofden opgekomen.

Regels m.b.t. God	Regels m.b.t. mensen
U mag geen andere goden aanbidden dan Mij.	5. Heb eerbied voor uw vader en uw moeder, dan krijgt u een lang en goed leven in het land dat de HERE, uw God, u zal geven.
2. U mag geen beeld of afbeelding maken van wat boven in de hemel of op de aarde, noch van wat in de wateren onder de aarde is. U mag niet voor dergelijke zaken buigen of deze vereren; want Ik, de HERE, ben een jaloerse God,	6. U mag niemand doodslaan.
3. U zult de naam van de HEER uw God niet lichtvaardig gebruiken, want de HEER laat degenen die zijn naam lichtvaardig gebruiken niet ongestraft.	7. U mag niet echtbreken.
4. Houd de sabbat in ere. Het moet een bijzondere dag voor je zijn. Zes dagen heb je om te werken, maar de zevendedag, de sabbat, is een rustdag die aan mij, de Heer, je God, is gewijd.	8. U mag niet stelen.
	9. Leg over een ander geen vals getuigenis af.
	10. Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.'

3. **Neem de studie door vanuit het boekje.**

In bijlage 2 zit een kaartje van de route die de Israëlieten afgelegd hebben. Je ziet daarop heel goed wat een omweg ze moesten maken. De kortste route was de handelsroute richting het land van de Filistijnen.

Voordat het volk naar zijn land ging, wilde God hen een en ander bijbrengen. Hij sluit met hen een verbond met een aantal afspraken. We zijn geneigd deze afspraken te zien als 'wat je allemaal niet mag', maar deze regels zijn niet een wetboek van strafrecht. Samen zorgen ze voor een goede samenleving, met God en mensen.

Opmerkingen bij de 10 geboden

Ad 1 - Afgoden in Kanaän vroegen gekke dingen van de mensen, zoals kinderoffers en prostitutie. Beide niet gezond!

Ad 2 - Een beeld maken van God en er dan voor knielen. Dat is de omgekeerde wereld. Ten eerste is God niet in een beeldje te vatten. Ten 2^e: knielen voor je eigen maaksel? Ten 3^e: Hij maakte ons!

Ad 3 - wij denken vaak aan vloeken, grof taalgebruik. Mar het gaat erover dat je de naam van God gebruikt zonder respect voor hem.

Ad 4 – Een dag om te rusten en te feesten. Welke God bedenkt zoiets bijzonders? Het is niet: je mag van alles *niet* op deze dag. Het is een vrije dag om bij te komen, bij de Schepper terug te komen. In de praktijk blijkt dit ritme van 6 dagen werken en 1 vrij een gouden formule te zijn om fit en gezond te blijven.

Ad 5 – Familie & gezin is belangrijk in de Bijbel. Respect voor je ouders betekent ook respect voor jezelf. Natuurlijk maken ze fouten. Er staat ook niet dat je ze moet eren omdat ze geweldig zijn. Maar ze zorgen voor je, investeren geld en tijd in je, geven je liefde. Het respect van de kinderen is nodig voor de ouders om te kunnen doen wat ze moeten doen: zorg dragen en opvoeden.

Ad 6. Duidelijk. God regelt de rechtspraak. Mensen mogen niet zelf het heft in handen nemen als ze boos zijn. Dat moet iemand doen die boven de situatie staat.

Ad 7 - Voor God is de band tussen echtgenoten heilig. Hij wil niet dat de eenheid van een huwelijk kapot gemaakt wordt. Dat hoort eenvoudigweg niet bij Hem. Zijn waarden zijn Liefde, trouw, goedheid. Overspel, vreemdgaan, echtscheiding – het hoort er niet bij.

Ad 8 – Heel duidelijk. Maar stelen is ook iemands dag verknallen, spieken, illegaal downloaden...

Ad 9 – Dit betreft het spreken over iemand anders voor een rechter, waardoor iemand benadeeld wordt. Ook met roddelen benadeel je anderen.

Ad 10 – Zet uw zinnen niet op, Gij zult niet begeren... Dit is een halt toeroepen aan je hebzucht. Want als je begeert, als je zit te vlassen op iets wat van iemand anders is en je krijgt de kans, wat dan? Bovendien haalt het je aandacht weg bij wat je wel hebt: bv. je eigen huis, vrouw, hond, kat, auto.... Wees maar dankbaar.

Drie aandachtspunten bij de Tien Geboden.

Wellicht zijn deze punten niet perse nodig om te noemen, maar wel goed om ze voor jezelf duidelijk te hebben, mocht het gesprek een bepaalde kant op gaan.

- Het is een hele rij, die Tien Geboden. Wie eerlijk is, weet dat hij het niet redt. Daarvoor is de Here Jezus gekomen. De Wet leidt ons naar de Here Jezus (Galaten 3:24). Laat het duidelijk zijn voor de tieners dat het niet de bedoeling is dat we gaan streven naar rechtvaardigheid door de wet! Dat mislukt gegarandeerd. God verklaart ons rechtvaardig als we geloven in zijn Zoon. Vervolgens zullen we door zijn Geest een ander leven gaan leiden.
- Die regels zijn overigens helemaal oké. Kijk gerust af en toe even in de spiegel van de wet. Dat helpt ons om op spoor te blijven en zo nodig zonde op te ruimen. En nog steeds geldt de hoofdgedachte van de Wet: Heb God lief boven alles en je naaste als jezelf.
- De Here Jezus heeft de Wet vervuld. Hij voldeed eraan. Daarom was zijn offer voor de zonde, een meetbare waardige ruil.

Bij het slot: een tricky vraag: Schept het nieuwe verbond ook verplichtingen?

Het antwoord is: Ja zeker. Er wordt van ons verwacht dat we door de Geest leven en de vruchten van de Geest laten groeien. Dat kan alleen door dichtbij de Here Jezus te leven.

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 3 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting:

Kijk samen nog eens in de spiegel van het oude verbond.
Zijn er punten waar je mee aan de gang moet? Bid voor elkaar.

Bid ook voor mensen uit de omgeving die bv. problemen hebben vanwege (kleine) criminaliteit, spanningen in het huwelijk, jaloezie,

Dank ervoor dat God heldere regels geeft. En bedank voor het nieuwe verbond, waardoor er ook vergeving is!

Om op te letten:

Het 5^e gebod: eer je ouders. Soms is deze regel erg lastig of zelfs ondoenlijk voor een kind. Denk aan situaties van misbruik, geweld of manipulatie. Dat vraagt een pastoraal oor en mogelijk professionele hulp. Goed opletten dus.

Het 7^e gebod legt ook de vinger op veel pijn. Mogelijk komen kinderen uit gebroken gezinnen. Ook hier opletten.

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

- * een parcours van zo'n 10 meter
- 2 x de 10 prints van de 10 geboden, zie bijlage 1
- * kauwgumballen voor de winnende partij.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

- * De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 3

**U mag geen
andere goden
aanbidden
dan Mij.**

U mag geen beeld of afbeelding maken van wat boven in de hemel of op de aarde, noch van wat in de wateren onder de aarde is.

U mag niet voor dergelijke zaken buigen of deze vereren; want Ik, de HERE, ben een jaloerse God

**U zult de naam van
de HEER uw God
niet lichtvaardig
gebruiken, want de
HEER laat degenen
die zijn naam
lichtvaardig
gebruiken niet
ongestraft.**

Houd de sabbat in ere.

Het moet een bijzondere dag voor je zijn. Zes dagen heb je om te werken, maar de zevende dag, de sabbat, is een rustdag die aan mij, de Heer, je God, is gewijd.

Verricht dan geen enkel werk.

Dat geldt voor jezelf, je zoon en je dochter, je slaaf en je slavin. Het geldt ook voor je vee en voor de vreemdeling die in je stad woont. Want in zes dagen heb ik de hemel, de aarde en de zee gemaakt en alles wat zij bevat, maar op de zevende dag heb ik gerust. Daarom heb ik de sabbat gezegend en er een bijzondere dag van gemaakt.

Heb eerbied
voor uw vader
en uw moeder,

dan krijgt u een lang en
goed leven in het land
dat de HERE, uw God, u
zal geven.

**U mag
niemand
dood
slaan.**

U mag

niet

echt-

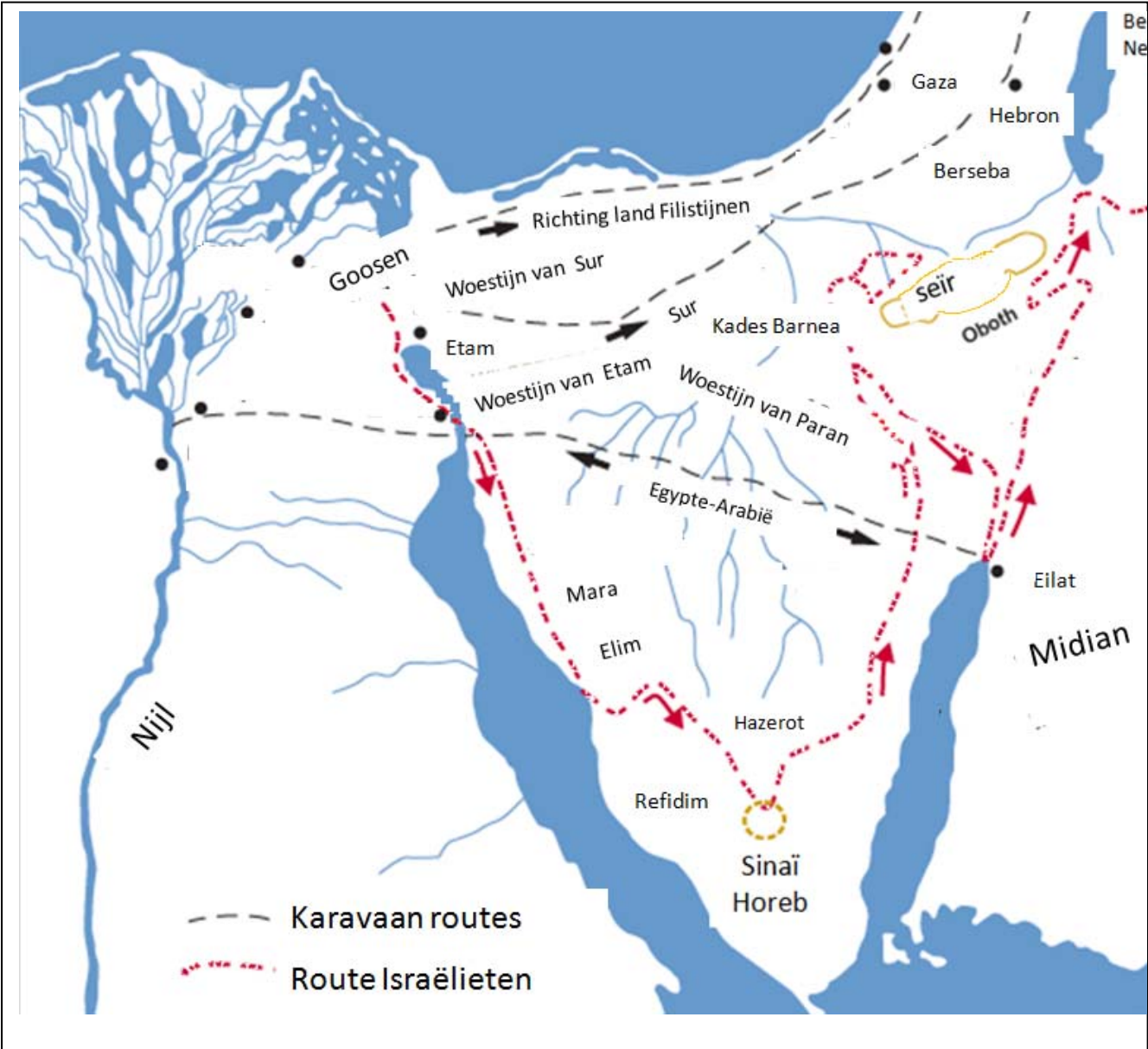
breken.

**U mag
niet
stelen.**

Leg over
een ander
geen vals
getuigenis
af.

**Zet uw zinnen niet op
het huis van een
ander,
en evenmin op zijn
vrouw, op zijn slaaf,
zijn slavin, zijn rund
of zijn ezel,
of wat hem ook maar
toebehoort.**

Bijlage 2



Bijlage 3

<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>	<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>
<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>	<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>
<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>	<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>
<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>	<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>
<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>	<p>'Deze beker is het nieuwe verbond dat bekrachtigd wordt door mijn bloed.'</p> <p><i>1 Korintiërs 11:25</i></p>

10. Kritiek?

In de woestijn

Onderwerp: Mopperen, gebed
Bijbelboek: Numeri
Rode draad Het volk Israël is bevrijd uit Egypte en wordt verzorgd in de woestijn.
Maar ze hebben overal kritiek op. Daarom moeten ze langer in de woestijn blijven.
Doel: Leren vertrouwen op Gods goede zorgen

Programmasuggestie:

- 1. Welkom/opening:**
Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden
- 2. Introductie:** Laat iedereen opschrijven waar hij/zij zich afgelopen week gigantisch aan geërgerd heeft en/of over gemopperd heeft. Wie wil mag het ook vertellen. De briefjes kunnen in de broekzak.
- 3. Neem de studie door vanuit het boekje.**
Tip de samenvatting van Genesis – Leviticus kort aan. Het gaat om de situatie in Numeri.
In Numeri staan meer verhalen over gemopper en kritiek dan gezellig is om te behandelen.
Gekozen is voor
Numeri 12 omdat hier *gezag* aan de orde is – een heftig item voor scholieren!
Numeri 13 omdat het een prachtig verhaal is, en *vertrouwen* aan de orde is
Numeri 21 omdat dit verhaal terugkomt in Johannes 3:14 (!), en *tevredenheid* aan de orde is.

Voor de volledigheid hieronder een overzichtje van alle momenten van kritiek/gemopper.

Numeri		Te vergelijken met...	Hoe reageert God?
11	hadden we maar vlees		ze krijgen heel veel vlees God is woedend
12:1-16	kritiek op de leider, wie denkt hij dat hij is?		God is woedend Mirjam wordt ziek
13:30/ 14:1-4	angst voor de vijand, waren we maar		deze generatie bereikt het Beloofde Land niet.
16	kritiek op leiderschap van Mozes en op de omstandigheden in de woestijn		God doodt de opstandigen
16:41-17:10	Mozes wordt beschuldigd van de dood van de opstandelingen		God stuurt een plaag 14.700 mensen sterven
20	waren we maar doodgegaan met die 14.700 anderen, want het is hier een zootje Mozes gaat buiten zijn boekje		Ze krijgen waar ze om vragen, zonder verwijt! Water heb je nodig immers! Komt niet in het Beloofde Land.
21	gemopper op dit =ellendige voedsel=		God stuurt giftige slangen velen sterven

Bij Numeri 21 geldt dat het wel makkelijk was om weer beter te worden! Een prachtige link naar Johannes 3:14 – zo makkelijk is het. “Wie gelooft heeft eeuwig leven”

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 1 zijn de tekstkaartjes te vinden. Maar vandaag mogen de tieners ze zelf invullen.
5. **Afsluiting:** Pak de briefjes met de kritiek en ergernissen er nog eens bij.
Vraag waar we hulp nodig hebben om beter met situaties om te gaan (gezag accepteren)
waar voor gebeden kan worden (vertrouwen)
waar voor gedankt kan worden (tevredenheid)

Om op te letten:

* Kritiek kan natuurlijk helemaal terecht zijn. Soms maken leraren er echt een potje van. Leerlingen kunnen hevig verontwaardigd zijn. De opening kan dan ook een heftig gebeuren worden!

Laat ze daar maar even bij.

Maar maak aan de hand van Numeri 12 goed duidelijk dat het veel verschil maakt hoe kritiek gegeven wordt. Een houding van respect is een goede start. Evenals een houding van 'er samen uit willen komen'.

Tip voor de jongeren: Als je het ergens niet mee eens bent, begin dan met een vraag niet: 'Ik begrijp niet goed.... Kunt u me dat uitleggen?'

* Wellicht komt er iets naar voren wat actie verdient. Want van onrecht mag wel degelijk iets gezegd worden. Maak zo nodig met de betreffende tiener een soort actieplan en kom er op terug! .

Tip: Met respect met je leraar of ouders omgaan. Hoe doe je dat?
Maak er een klein rollenspel van hoe het niet moet en hoe het beter kan.

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* Voldoende pennen en papiertjes

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Bijlage 1

<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

12. Stagelopen bij Jezus

Discipelschap

Onderwerp:	Discipelschap
Bijbelboek:	Evangelien
Rode draad	Toen Jezus op aarde was had hij leerlingen om zich heen, die Hij inwerkte om het Koninkrijk te verkondigen na zijn hemelvaart.
Doel:	Leerling van Jezus worden en zijn opdracht (leren) uitvoeren

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: het moordspel – 15 minuten

Een spel waar de meeste tieners enorm van genieten:

Drie jongelui gaan uit de clubruimte. Uit de overige aanwezigen wordt 1 kandidaat aangewezen om te starten

In de groep wordt afgesproken:

Een dader
Een moordlocatie
Een moordwapen

Dit mogen normaalgesproken de gekste dingen zijn, alleen nu spreken we af

Een *bijbels* figuur als dader
Een *bijbelse* plaats als locatie
Een *bijbels* voorwerp als wapen

Kandidaat 2 wordt geroepen.

Kandidaat1 beeldt door gebaren uit **over wie** het gaat. Er wordt niet bij gesproken, enkele gekke geluiden mogen.

Als kandidaat 2 de gebaren voldoende gezien heeft, geeft hij 1 een hand, wat betekent: 'begrepen' of 'gezien'

Kandidaat 1 beeldt door gebaren uit over **de plek** waar het om gaat

Als kandidaat 2 de gebaren voldoende gezien heeft, geeft hij 1 een hand = 'begrepen' of 'gezien'

Kandidaat1 beeldt door gebaren uit over **welk wapen** het gaat

Als kandidaat 2 de gebaren voldoende gezien heeft, geeft hij 1 een hand = 'begrepen' of 'gezien'

Kandidaat 3 wordt geroepen.

Kandidaat 2 beeldt achtereenvolgens de persoon, de plaats en het wapen weer uit, kandidaat 3 geeft per onderdeel een handdruk.

Kandidaat 4 wordt geroepen.

Kandidaat 3 beeldt achtereenvolgens de persoon, de plaats en het wapen weer uit, kandidaat 3 geeft per onderdeel een handdruk.

Kandidaat 4 mag vertellen wie de moordenaar is, wat de locatie is en wat het wapen is.

] Doe evt. een 2^e ronde, maar laat het niet langer dan een kwartier duren. Na afloopt kun je nog wel een rondje doen.

De link naar het onderwerp:

- Als we Jezus navolgen, zien mensen dan ook aan ons gedrag Wie we volgen?
- Doen we alleen maar na? Of zijn we navolgers omdat we wat Jezus leerde ook echt willen doen?

3. **Neem de studie door vanuit het boekje.**

De intro is een instinkertje: Hoeveel discipelen had Jezus?

Deze info doortrekt de hele studie. Want discipelen waren er veel meer dan twaalf. Ook apostelen zijn er meer dan wij denken. In Romeinen 16 lezen we over Andronikus en Junia, waarbij goede reden is om aan te nemen dat Junia een vrouw was. Ook belangrijke leiders zijn er meer dan de grote drie: Petrus, Johannes en Jakobus.

Hoe leren we?

We zijn geneigd nogal vanuit de theorie te denken, maar Jezus was erg praktisch. Vaak kwamen er vragen en dan gaf Hij uitleg. Vervolgens begrepen de leerlingen waarom Hij dingen deed zoals Hij ze deed.

Doel van discipelschap: dat we staan in Jezus' opdracht! Het Koninkrijk verder brengen!

Let er bij de slotvraag op dat deze studie praktisch wordt.

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 1 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. **Afsluiting:**

Tip:

Informeer van tevoren naar 'stageplekken' in de gemeente. Kunnen jongeren eens meelopen bij de zondagschool, bij sociaal werk, het muziketeam, de jeugd (bijbelstudie voorbereiden), (s)preken, keuken, ziekenbezoek enz. Maak er een vacaturebank van voor je jongeren.

Neem er bv. 2 maanden voor waarin jongeren iets gaan doen en kom er dan op terug.

Om op te letten:

Discipelschap is meer dan theoretisch leren. Het is kijken hoe anderen het doen. Jezus nam de 12 mee op stap. Zij keken bij Hem de kunst af en moesten anderen weer onderwijzen.

Nodig:

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Bijlage 1

<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>	<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>
<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>	<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>
<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>	<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>
<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>	<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>
<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>	<p>Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'</p> <p><i>Matteüs 28:19,20</i></p>

13. Op zoek naar bewijs

Getuige zijn

Onderwerp:	Getuigen
Bijbelboek:	Johannes 14-16, Handelingen 1
Rode draad	Jezus was uit de dood opgestaan, en ging naar de hemel. Hij liet ons de opdracht na om van Hem en zijn opstanding te getuigen.
Doel:	Nadenken over hoe je getuigt en wat je dan kunt zeggen. Leren vertrouwen op Gods Geest

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: Het best bewaarde geheim – 10 à 15 minuten

Eén speler wordt weggestuurd. De rest spreekt een thema af, bv. relaties. Vervolgens worden de rollen verdeeld (max. 6 rollen). Er is bv. een directeur van bureau Match, iemand die dringend op zoek is naar een partner, een juwelier, een ambtenaar van de burgerlijke stand, de schoonmoeder
De persoon die terugkomt, interviewt de mensen die elk vanuit hun rol reageren. Maar ze mogen het woord relatie niet noemen.

Mogelijke woorden: dierenleed, hartchirurgie, schoolexamen,

Link naar het thema: Het is best lastig om te raden dat we christen zijn als we de naam van Jezus niet noemen!

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Neem tijd om voor de vraag: Hoe pak je het aan om te getuigen. Er kunnen spontaan hele originele ideeën naar voren komen.

Bij de laatste vragen is het belangrijk dat de jongeren zich echt afvragen:

Waarom zou je over Jezus willen vertellen? Wat is belangrijk voor jou? Wat vind je geweldig aan God?

Wat heb je te vertellen? Wat heb jij zelf gezien of meegemaakt van Hem?

Door te vertellen in de veilige groep, kunnen de jongeren oefenen t.b.v. de buitenwereld.

Aan wie zou ik het evangelie willen vertellen. Door een naam achterop het tekstkaartje (bijlage 1) in te vullen kun je concreet maken dat je voor die persoon gaat bidden.

Zorg dat je zelf als leiding hier antwoorden op hebt!!!

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 1 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting: Bid samen voor de namen die opgeschreven zijn.

Tip:

Bestel van tevoren bij bv. Agape evangelisatiekaartjes die de jongeren mee kunnen nemen en uitdelen onder vrienden/kennissen.

Om op te letten:

Er zitten ook vast jongeren in de groep die zelf nog niet goed weten wat ze wel/niet geloven.

Hou daar rekening mee. Als er veel jongeren bij zitten, die nog niet weten waar ze staan, moet daar ook zeker ruimte voor zijn.

Laat ze ook maar met hun vragen/argumenten komen.

Nodig:

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

- * De tekstkaartjes zijn tweezijdig uit te printen met behulp van bijlage 1a en 1b
- * Voldoende pennen

Bijlage 1 a

<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>	<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>
<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>	<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>
<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>	<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>
<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>	<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>
<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>	<p>Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.</p> <p><i>Handelingen 1:8</i></p>

Bijlage 1b

Ik bid voor:



Ik bid voor:



Ik bid voor:



Ik bid voor:



Ik bid voor:



Ik bid voor:




Ik bid voor:




Ik bid voor:



Ik bid voor:



Ik bid voor:



14. Religie of relatie?

Wereldgodsdiensten

Onderwerp:	wereldgodsdiensten
Bijbelboek:	N.v.t.
Rode draad	Mensen zijn religieus ingesteld. Ze maken zich goden en godsdiensten. God keert zich daartegen.
Doel:	Nadenken over en vergelijken van de diverse wereldgodsdiensten.

Vooraf:

‘Kies dan heden wie je dienen wil’ zei Jozua ooit tegen Israël, ‘de goden van uw voorouders ten oosten van de Eufraat of de goden van de Amorieten, van wie u nu het land bewoont. In ieder geval zullen ik en mijn familie de HEER dienen.’ (Jozua 24:15)

Als leiding is het belangrijk om zelf te weten waarom je in de God van de Bijbel gelooft. Waarom je van Hem houdt en Hem waardeert. Neem daar je tijd voor in je voorbereiding. Het kan een keuzemoment worden voor de jongeren. Vraag daarom ook voorbede!

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. **Introductie:** Loop samen in de grote groep de vragen aan het begin van het hoofdstuk. Zo komen er wat gedachten los. Houd het gesprek breed en open.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Neem de hoofdkenmerken van de wereldgodsdiensten door.

Laat de jongeren daarna in kleine groepjes gedurende 10 à 15 minuten ‘plussen en minnen’ m.b.v. het vel uit bijlage 1.

N.B. New Age voldoet wellicht niet aan de kenmerken van een wereldgodsdienst. Maar heel veel mensen hebben vage ideeën over God, over hun levensdoel en over religies. Veel elementen van bv. hindoeïsme, natuurgodsdiensten, wicca e.d. door mensen omarmd. Dat past binnen New Age. Vandaar dat het toch opgenomen is.

4. **Doe het wereldreligie kwartetspel.** Het is een mooie manier om nog even kort samen te vatten waarvoor de wereldreligies staan.

5. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 3 vind je de pagina met de ‘Tekst om in je hart te bergen’.

6. **Afsluiting:** Lees Psalm 103 als erkenning voor wie God is. Of zing een mooi lied ter eer van God. Bid voor degenen die het nog niet zo duidelijk hebben met God.

Tip: verzamel wat advertenties/artikeltjes uit het streekblad of de krant die te maken hebben met andere godsdiensten. Je ziet al gauw dat Nederland niet alleen multicultureel is, maar ook heel veel religies huisvest.

Om op te letten:

Niet iedereen zal overtuigd zijn van het gelijk van het Christendom.
Het is ook ‘not done’ om te zeggen: wij weten het beter dan de rest van de wereld.
Maak er geen discussie van, maar laat spreken wat de godsdiensten zelf melden!

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* Voldoende pennen

Onderdeel 3 – bespreking vanuit het boekje

* print een exemplaar van bijlage1 uit voor ieder groepje

Onderdeel 4- het wereldreligie kwartetspel

* Print het religiekwartet uit met behulp van bijlage 2 op stevig papier (150 grams)

Onderdeel 6 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Bijlage 1

	pluspunten	minpunten
Christendom		
Hindoeïsme		
Boeddhisme		
Primitieve religies		
Christendom		
Islam		
Atheïsme		
New Age		

Wat is de godsdienst die jou het meest te bieden heeft?.....

Waarom?

Bijlage 2 Wereld-religiekwartetspel

<p>Hindoeïsme</p> <p>Eindeloos veel goden</p> <p>Brahman</p> <p>Goede werken</p> <p>Overgaan naar niets</p>	<p>Jodendom</p> <p>Jahweh</p> <p>Houden van de Wet</p> <p>Vergeving door offers</p> <p>Verwachting van Messias</p>	<p>Atheïsme</p> <p>Geen God</p> <p>Toeval</p> <p>Evolutietheorie</p> <p>Dood = dood</p>
<p>Hindoeïsme</p> <p>Eindeloos veel goden</p> <p>Brahman</p> <p>Goede werken</p> <p>Overgaan naar niets</p>	<p>Jodendom</p> <p>Jahweh</p> <p>Houden van de Wet</p> <p>Vergeving door offers</p> <p>Verwachting van Messias</p>	<p>Atheïsme</p> <p>Geen God</p> <p>Toeval</p> <p>Evolutietheorie</p> <p>Dood = dood</p>
<p>Hindoeïsme</p> <p>Eindeloos veel goden</p> <p>Brahman</p> <p>Goede werken</p> <p>Overgaan naar niets</p>	<p>Jodendom</p> <p>Jahweh</p> <p>Houden van de Wet</p> <p>Vergeving door offers</p> <p>Verwachting van Messias</p>	<p>Atheïsme</p> <p>Geen God</p> <p>Toeval</p> <p>Evolutietheorie</p> <p>Dood = dood</p>
<p>Hindoeïsme</p> <p>Eindeloos veel goden</p> <p>Brahman</p> <p>Goede werken</p> <p>Overgaan naar niets</p>	<p>Jodendom</p> <p>Jahweh</p> <p>Houden van de Wet</p> <p>Vergeving door offers</p> <p>Verwachting van Messias</p>	<p>Atheïsme</p> <p>Geen God</p> <p>Toeval</p> <p>Evolutietheorie</p> <p>Dood = dood</p>

<p>Primitieve religies</p> <p>Sjamanen</p> <p>Taboe's</p> <p>Fetisj & amuletten</p> <p>Geesten hebben macht</p>	<p>Heilige boeken</p> <p>Bijbel</p> <p>Koran</p> <p>Soetra's</p> <p>Veda's</p>	<p>New Age</p> <p>Vergaarbak van religies</p> <p>Geen absolute waarheid</p> <p>Netwerken</p> <p>Heelwording</p>
<p>Primitieve religies</p> <p>Sjamanen</p> <p>Taboe's</p> <p>Fetisj & amuletten</p> <p>Geesten hebben macht</p>	<p>Heilige boeken</p> <p>Bijbel</p> <p>Koran</p> <p>Soetra's</p> <p>Veda's</p>	<p>New Age</p> <p>Vergaarbak van religies</p> <p>Geen absolute waarheid</p> <p>Netwerken</p> <p>Heelwording</p>
<p>Primitieve religies</p> <p>Sjamanen</p> <p>Taboe's</p> <p>Fetisj & amuletten</p> <p>Geesten hebben macht</p>	<p>Heilige boeken</p> <p>Bijbel</p> <p>Koran</p> <p>Soetra's</p> <p>Veda's</p>	<p>New Age</p> <p>Vergaarbak van religies</p> <p>Geen absolute waarheid</p> <p>Netwerken</p> <p>Heelwording</p>
<p>Primitieve religies</p> <p>Sjamanen</p> <p>Taboe's</p> <p>Fetisj & amuletten</p> <p>Geesten hebben macht</p>	<p>Heilige boeken</p> <p>Bijbel</p> <p>Koran</p> <p>Soetra's</p> <p>Veda's</p>	<p>New Age</p> <p>Vergaarbak van religies</p> <p>Geen absolute waarheid</p> <p>Netwerken</p> <p>Heelwording</p>

<p>Christendom</p> <p>Persoonlijke god</p> <p>Jezus</p> <p>Genade</p> <p>Eeuwig leven</p>	<p>Islam</p> <p>Allah</p> <p>Mohammed</p> <p>Verplichtingen 5 zuilen</p> <p>Heilige oorlog</p>	<p>Boeddhisme</p> <p>Geen persoonlijk God</p> <p>Boeddha</p> <p>Reïncarnatie</p> <p>Verlossing achtvoudig pad</p>
<p>Christendom</p> <p>Persoonlijke god</p> <p>Jezus</p> <p>Genade</p> <p>Eeuwig leven</p>	<p>Islam</p> <p>Allah</p> <p>Mohammed</p> <p>Verplichtingen 5 zuilen</p> <p>Heilige oorlog</p>	<p>Boeddhisme</p> <p>Geen persoonlijk God</p> <p>Boeddha</p> <p>Reïncarnatie</p> <p>Verlossing achtvoudig pad</p>
<p>Christendom</p> <p>Persoonlijke god</p> <p>Jezus</p> <p>Genade</p> <p>Eeuwig leven</p>	<p>Islam</p> <p>Allah</p> <p>Mohammed</p> <p>Verplichtingen 5 zuilen</p> <p>Heilige oorlog</p>	<p>Boeddhisme</p> <p>Geen persoonlijk God</p> <p>Boeddha</p> <p>Reïncarnatie</p> <p>Verlossing achtvoudig pad</p>
<p>Christendom</p> <p>Persoonlijke god</p> <p>Jezus</p> <p>Genade</p> <p>Eeuwig leven</p>	<p>Islam</p> <p>Allah</p> <p>Mohammed</p> <p>Verplichtingen 5 zuilen</p> <p>Heilige oorlog</p>	<p>Boeddhisme</p> <p>Geen persoonlijk God</p> <p>Boeddha</p> <p>Reïncarnatie</p> <p>Verlossing achtvoudig pad</p>

Bijlage 3

<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>	<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>
<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>	<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>
<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>	<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>
<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>	<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>
<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>	<p>Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die u gezonden hebt, Jezus Christus.</p> <p><i>Johannes 17:3</i></p>

15. Liever braaf dan slaaf

Over drugs en andere verslavingen

Onderwerp: Verslaving

Bijbelboek: N.v.t.

Rode draad

Doel: Bewust worden van wie de Baas is in je leven.

Vooraf:

Christus wil als enige Heer zijn in ons leven. Maar Satan wil macht hebben en houden over jonge levens. Je komt met deze les dus in een krachtenveld terecht. Vraag daarom voorbede in de voorbereiding, voor de avond zelf en de week erna.

Het kan goed zijn jezelf te checken of je vrij bent om de Heer te dienen. Dat geeft naast ruimte voor jezelf ook enthousiasme om je jongeren aan te spreken. Ook als leider ben je niet perfect. Bijna 100% zeker heb je zelf ook een zwakke plek. Daar mag je eerlijk over zijn.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening:

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen

Lied zingen/bidden

2. Introductie: Neem stelling

In plaats van de introductievragen uit het boekje kun je een stellingenspel doen.

Lees iedere keer een stelling voor, of laat een stelling voorlezen (zie bijlage 1). Laat de jongeren hun mening geven door een rode, gele of groene kaart op te steken. Groen = mee eens; rood = niet mee eens; oranje = weet niet/ half mee eens. Vraag vervolgens naar de motivatie voor de keuze en stuur waar nodig bij of geef extra info.

Je kunt ook stelling laten nemen in de ruimte:

Wie uiterst rechts gaat staan is het helemaal eens met de stelling, wie links gaat staan oneens.

Blijf je in het midden dan weet je het niet of ben je het half eens.

Vraag vervolgens naar hun motivatie en stuur, waar nodig, bij of geef extra info.

1. Alcohol maakt een feestje gezelliger.

Houd het bij de ideeën en ervaringen van de groep

2. Als je geen drugs gebruikt mis je veel.

Houd het bij de ideeën en ervaringen van de groep

3. Dronken zijn is niet erg.

Feit: Teveel alcohol beschadigt lever en hersenen. Dat gaat sluipend, maar de gevolgen zijn ernstig.

4. Na je 18^e drugs gebruiken is niet erg.

Na de puberteit zijn alcohol drugs minder snel verslavend, maar de gezondheidsrisico's zijn dezelfde. Teveel alcohol beschadigt lever en hersenen

5. Af en toe een Breezer in plaats van fris is echt wel cool.

Het linke van deze zoete drankjes met alcohol is dat je er gemakkelijk teveel van drinkt. Linke soep dus.

6. Een gokverslaafde of gameverslaafde functioneert beter in de maatschappij dan een drugsverslaafde.

Houd het bij de ideeën en ervaringen van de groep

7. Christenen zouden geen alcohol moeten drinken.

Houd het bij de ideeën en ervaringen van de groep

8. High zijn is slecht.
High zijn is gevaarlijk omdat je beoordelingsvermogen achteruit gaat. Je kunt dingen doen die je anders absoluut niet zou doen.
9. Je wisselgeld in een fruitautomaat gooien is het begin van een gokverslaving.
Dat hoeft natuurlijk niet zo te zijn, maar voor sommige mensen is het wel zo begonnen.
10. Sprekers en oudsten horen niet naar de kroeg te gaan.
Houd het bij de ideeën en ervaringen van de groep
11. Kerken moeten geen gelegenheden hebben waar drank geschonken wordt.
Houd het bij de ideeën en ervaringen van de groep
12. Een keertje softdrugs gebruiken kan geen kwaad.
Opnieuw een linke zaak. Want het is de vraag wanneer je met drugs begint, of het bij af en toe blijft. Want drugs werken verslavend. Het effect is prettig, je wil het dus weer.

13. Neem de studie door vanuit het boekje.

Na het plussen en minnen komt er een uitslag. Mogelijk komt de groep op heel veel minpunten. Misschien zijn de jongeren nog niet erg onder de indruk van de gevolgen van verslaving. Om het contrast te versterken, kun je gebruik maken van de 'Psalm van een verslaafde' (bijlage 2). Deze heeft een politieagent in een telefooncel gevonden. Het gedicht loopt parallel aan psalm 23, maar laat zien hoe gemeen drugs zijn. Verslaving begint onschuldig, maar het einde is hard. Naast heroïne zijn ook de PC, de gokhal, de drankfles, de XTC in te vullen.

Bij het slot vind je de volgende vraag: **STEL: Jij bent niet van plan drugs of alcohol te gebruiken en het wordt je aangeboden en eigenlijk opgedrongen: wat zeg/doe je dan?**

Dit is natuurlijk belangrijk. Hoe zeg je 'Nee'? Doe hier omheen een rollenspel.

Een deel van de studie kunnen de jongeren langs zich heen laten glijden, maar het slot komt dichtbij. Geef daar aandacht aan. Wijs op vergeving, op Jezus macht, maar ook op hulpmogelijkheden. En nogmaals: wees open over jezelf!

14. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 2 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

15. Afsluiting: Nodig uit om door te praten als er jongeren zijn die ergens mee zitten. Bij Stichting Chris zijn visitekaartjes verkrijgbaar met het telefoonnummer van de Hulplijn.
Dank ervoor dat Jezus onze Heer wil zijn, en ons alleen maar goede dingen brengt.

Tip 1

Stichting Voorkom heeft op haar website diverse lesbrieven over alcohol en drugs. Dus wil je wat meer achtergrondinfo, snuffel daar dan eens rond.

Tip 2

Via YouTube zijn ook filmpjes te vinden van 'ervaringsdeskundigen'. Bv. over Joop Gottmer, ex-bokser, crimineel en drugsverslaafde (ongeveer 25 minuten in totaal).

Om op te letten:

Als je het hebt over genotsmiddelen e.d. kom je gauw op het terrein van 'wat mag wel en wat mag niet?' Zie de stellingen 7 en 11.

Waar jongeren veel verder mee komen in het leven is de vraag: Waarmee dien ik de ander en mezelf?

Door de vraag: "waarmee dien ik God?" kom je gemakkelijk weer op het 'wat mag wel en wat mag niet'. (er mag ook niks)

'Hoe zorg ik goed voor mezelf?' is veel duidelijker. En ook: waarmee dien ik anderen? (Want God houdt van ons – Hij wil dat we gelukkig en gezond oud worden, en ook goed zijn voor anderen.)

Probeer dat eruit te krijgen.

Nodig:

Onderdeel 2 – Introductie: Neem stelling

- * voor iedereen een rode, gele en groene kaart.
- * Print de stellingen uit vanaf bijlage 1

Onderdeel 3 – studie vanuit het boekje

- * Print de psalm van een verslaafde uit vanaf bijlage 2

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

- * De tekstkaartjes zijn uit te printen met behulp van bijlage 1

Stellingen over drugs en alcoholgebruik

1. Alcohol maakt een feestje gezelliger
2. Als je geen drugs gebruikt mis je veel
3. Dronken zijn is niet erg
4. Na je 18^e drugs gebruiken is niet erg
5. Fris in plaats van bv. een breezer is echt niet cool
6. Een gokverslaafde functioneert beter in de maatschappij dan een drugsverslaafde
7. Christenen zouden geen alcohol moeten drinken
8. High zijn is slecht
9. Je wisselgeld in een fruitautomaat gooien is het begin van een gokverslaving
10. Sprekers en oudsten horen niet naar de kroeg te gaan
11. Kerken moeten geen gelegenheden hebben waar drank geschonken wordt
12. Af en toe drugs gebruiken kan geen kwaad

Bijlage 2

Het gedicht uit de linkerkolom werd ooit in een telefooncel gevonden.
De rechterkolom is Psalm 23.

Koning Heroïne is mijn herder.
Ik heb hem steeds nodig.

Hij maakt dat ik neerlig in de goot.
Hij leidt mij langs troebele wateren.

Hij vernielt mijn ziel.
Hij leidt mij langs paden van verdorvenheid,
om des sputts wil.

Ja, ik zal wandelen
door het dal van armoede
en alle kwaad vrezende,
want jij, heroïne bent bij mij!
Uw naald en uw capsule proberen mij te
vertroosten.

Zij ontdeden de tafel van levensmiddelen in
aanwezigheid van mijn familie.
je berooft mij van mijn verstand.
Mijn beker van droefenis loopt over.

Zeker, heroïneverslaving zal mij vervolgen al
de dagen van mijn leven
ik zal voor eeuwig wonen in het huis der
verdoemden!

De HEER is mijn herder,
het ontbreekt mij aan niets.

Hij laat mij rusten in groene weiden
en voert mij naar vredig water,

hij geeft mij nieuwe kracht
en leidt mij langs veilige paden
tot eer van zijn naam.

Al gaat mijn weg
door een donker dal,
ik vrees geen gevaar,
want u bent bij mij,
uw stok en uw staf,
zij geven mij moed.

U nodigt mij aan tafel
voor het oog van de vijand,
u zalft mijn hoofd met olie,
mijn beker vloeit over.

Geluk en genade volgen mij
alle dagen van mijn leven,
ik keer terug in het huis van de HEER
tot in lengte van dagen.

Bijlage 3

<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>	<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>
<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>	<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>
<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>	<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>
<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>	<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>
<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>	<p>Bedrink je niet, want dat leidt tot uitspattingen, maar laat de Geest je vervullen.</p> <p><i>Efeziërs 5:18</i></p>

